15 АВГ 1983

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 182 (5173)
12 АВГУСТ 1983 й.
ЖУМА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЙИЛЛИК ПЛАН — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ШАҲАР ИНДУСТРИЯСИ ОДИМИ

Шаҳар саноат корхоналари коллективлари Тошкентнинг 2000 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, реализация ҳажми ва асосий халқ хўжалиги буюмлари ишлаб чиқариш бўйича шу йилнинг январь-июль ойлари учун белгиланган давлат планини муваффақиятли адо этдилар.

Шаҳар статистика бошқармасининг маълумотларига қараганда, саноат маҳсулоти реализация қилиш бўйича йилнинг етти ойи плани 101,8 процент адо этилди. Меҳнат унумдорлиги топшириққа нисбатан 103,5 процент бўлди. Ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 104,7 процентни ташкил этди, меҳнат унумдорлиги 1982 йилнинг январь-июль ойларига нисбатан 3,5 процент ўсди. Ишлаб чиқариш ҳажмининг меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига ўсиши 75,5 процентни ташкил этди. Товар маҳсулот реализация қилиш бўйича 7 ойлик давлат планини шаҳарнинг барча районлари бажарди.

Шаҳар районларида йилнинг ўтган етти ойида саноат ишлаб чиқариш планининг бажарилиши ва ўсиш суръати қуйидаги маълумотлар билан изоҳланади.

Шаҳар районлари	Реализация бўйича планнинг бажарилиши, процентларда: 1983 йилнинг июлида	Реализация бўйича планнинг бажарилиши, процентларда: 1983 йилнинг январь — июлида	Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати, процентларда: Реализация бўйича	Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати, процентларда: Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати, процентларда: Меҳнат унумдорлиги бўйича	Шу йилнинг январь июлида планга қўшимча маҳсулот реализация қилиш бўйича социалистик мажбуриятнинг бажарилиши, процентларда
Шаҳар бўйича	102,1	101,8	103,5	104,7	103,5	140,3
Акмал Икромов райони	101,9	103,2	101,4	106,8	105,1	190,2
Киров райони	107,5	101,8	105,1	106,0	104,0	125,3
Куйбишев райони	102,1	101,4	103,8	102,2	100,4	137,5
Ленин райони	103,9	101,7	101,8	104,9	103,6	137,6
Октябрь райони	102,6	102,1	106,1	105,1	104,6	112,9
Собир Раҳимов райони	102,4	102,3	105,7	106,6	105,8	125,9
Сергели райони	100,8	102,2	109,1	109,3	104,5	163,7
Фрунзе райони	102,7	102,5	101,0	102,0	101,6	380,0
Ҳамза райони	100,3	101,2	102,3	105,3	105,0	100,8
Чилонзор райони	104,3	102,8	109,8	110,8	105,1	135,5

1983 йилнинг январь—июль ойларида Тошкент саноати планга қўшимча 37 миллион 128 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди. Шу жумладан, Акмал Икромов райони 2.219 минг сўмлик, Киров райони 1973 минг сўмлик, Куйбишев райони 4814 минг сўмлик, Ленин райони 3613 минг сўмлик, Октябрь райони 2963 минг сўмлик, Собир Раҳимов райони 3.304 минг сўмлик, Сергели райони 2672 минг сўмлик, Фрунзе райони 6712 минг сўмлик, Ҳамза райони 7860 минг сўмлик, Чилонзор райони 1581 минг сўмлик планга қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариб, реализация қилди.

Сўнгги йилда кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришнинг ўсиши 105,7 процент юксалди.

Қуйидагилар ишлаб чиқариш ҳажмини ўстиришда юксак суръатларга эришдилар:

— заводлар: электрон техника, электротехника, «Компрессор», агрегат, «Миконд», «Ташхимсельмаш», «Ташавтоматика», «Эталон», 2-ёғочни қайта ишлаш заводи, экскаватор ремонти, резина-техника буюмлари, ошхона ва бошқа мебеллар, 1-авторемзавод ва бошқалар;.

— бирлашмалар: «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Тошкент» мебель, «Малика» трикотаж, «Ташкентпиво», «Матбуот» полиграфия, «Ўзбекистон» табиий ва сунъий чарм ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Октябрь 50 йиллиги» тикувчилик бирлашмаси, кўн-галантерея ва спорт буюмлари бирлашмалари;

— фабрикалар: миллий чолғу асбоблари, тамаки, «Ўртоқ» кондитер, бош кийимлар, кенг истеъмол буюмлари, кўн-галантерея буюмлари;

— комбинатлар: булка-кондитер, 4-йирик панелли уйсозлик комбинати (турар жой қурилиши трести), қурилиш материаллари, шунингдек, «Центрогазэнергоремонт», «Средазэнергоцветмет».

Шаҳар индустрияси январь—июль ойларида СССР халқ хўжалигига 19 та компрессор, 39 та йигирув машинаси, икки экскаватор, 37 трактор, 50 чанглагич-пуркагич, 31 минг пайпоқ-носки буюмлари, 154 минг трикотаж буюмлар, 9 минг жуфт пойафзал, 16066 тонна омухта ем, 343 тонна макарон маҳсулотлари, 118 тонна маргарин ва бошқа маҳсулотлар етказиб берди.

Шу билан бирга йилнинг етти ойи мобайнида шаҳарнинг уч корхонаси маҳсулот реализация қилиш бўйича план-топшириқни бажаролмади. Булар хиимия фармацевтика заводи, «Учқун» тўқимачилик-галантерея бирлашмаси (Ленин районй), ёғмой комбинатидир. (Ҳамза районй)

Улар 821 минг сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилмадилар.

Кундан-кунга зарбдор вахта кучаймоқда, шаҳар ўзининг 2000 йиллигига фаол тайёргарлик кўрмоқда. Шу кунларда ишлаб чиқариш коллективларида юбилей шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши текширияпти, ишлаб чиқаришдаги мавжуд резервлар ишга солиняпти. Ҳар бир коллектив белгиланган план ва мажбуриятларни шараф билан бажаришга, байрамни муносиб меҳнат совғалари билан нишонлашга интиляпти.

Бу ижодий ташаббусга таяниб, меҳнат унумдорлигини янада юксалтириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, Тошкент маркаси шарафини кўтариш, 1983 йил ва бутун беш йиллик топшириқларини муваффақиятли амалга ошириш учун курашни кучайтириш лозим.

тонгги газеталарда

● 11 август куни Тошкентда «Атроф-муҳитнинг ҳолатини яхшилашни назарда тутиб аҳоли истиқомат жойларини планлаштириш» мавзуидаги халқаро семинар ўз ишини бошлади. Семинар БМТ аҳоли пунктлари маркази (Хабитат), БМТнинг атроф-муҳитга доир программаси (ЮНЕП), СССРнинг ЮНЕП ишлари комиссияси томонидан СССР Госстройи ҳузуридаги Граждан қурилиши ва архитектура давлат комитети иштирокида ўтказилмоқда. Семинар давомида унинг қатнашчилари аҳоли пунктларини ривожлантириш чоғида табиатни муҳофаза қилиш борасида Ўзбекистонда тўпланган тажриба билан танишадилар.

● ВСИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадар бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегациясининг 1983 йил 18-23 июль кунлари Совет Иттифоқида бўлиши тўғрисидаги ҳужжатлар ва материаллар тўплами босмадан чиқди.

Ю. В. Андропов ва Я. Кадар ўртоқларнинг нутқлари, расмий дўстона визит якунлари тўғрисида қўшма ахборот ва бошқа материаллар тўпламга киритилган.

Тўпламни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

Партия турмуши: ҳисобот ва сайловлар

МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР БЕРАДИ

ЮКСАК АКТИВЛИК

Шаҳар партия группалари ва цех партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов кампанияси давом этмоқда. 885 партия группаси ва 210 цех партия ташкилотида йиғилишлар бўлиб ўтди.

В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Тошкент трактор заводи» бирлашмаси, «Ташсельмаш», «Компрессор», 1 ва 2-уйсозлик комбинатлари ва бошқа кўпгина корхоналарнинг кўпчилик партия группалари ва цех партия ташкилотларида йиғилишлар юксак ташкилий савияда, талабчанлик, умумий иш учун астойдил жон куйдириш вазиятида ўтмоқда.

Коммунистлар бригада, участка, цех, бўлимларга партиявий раҳбарлик иш тажрибаларини чуқур таҳлил этишяпти. Коммунистлар сафини янада мустаҳкамлаш, партия ички демократиясини ривожлантириш, партия қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг май, ноябрь (1982 йил) ва июнь (1983 йил) Пленумлари қарорлари асосида ташкилотчилик ва идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада такомиллаштириш масалаларини кўриб чиқмоқдалар, ҳар бир коммунистга, меҳнатчига уларни амалга оширишда ўз ўрнини ва ролини белгилаб олишга ёрдам бериш тўғрисида қизғин гап бормоқда.

ТАШАББУСЛАР ВА ТАКЛИФЛАР

Йиғилишлар мобайнида кўпгина қимматли ватанпарварлик ташаббуслари майдонга келмоқда. Масалан, Ильич номидаги тажриба-механика заводи («Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси)нинг механика-йиғув цехи партия группаси ҳисобот-сайлов йиғилишида слесарь-йиғувчи А. Миронов бригада номидан ташаббус билан чиқди. «Узбексельмаш» бирлашмаси учун такомиллашган мосламалар тайёрлашни аввал қабул қилинган мажбуриятдан икки ой илгари бажаришмоқчи. Бундай мосламани жорий этиш эса меҳнат унумдорлигини салкам икки баравар ошириш резервуарлар сифатини яхшилаш, энергетика ресурсларини тежаш имконини беради.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг экспериментал цехи ҳисобот-сайлов йиғилишида тикувчи-мотористка М. Носирова бригада номидан Тошкентнинг 2000 йиллиги рамзи туширилган кенг истеъмол моллари ишлаб чиқариш ҳажмини 70 минг сўмга кўпайтириш, бригада планини 15 декабрда, яъни аввал қабул қилинган мажбуриятдан беш кун илгари бажариш ташаббуси билан чиқди.

«Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси қирқувчиси С. Эннанов бичиш цехи партия группаси ҳисобот-сайлов йиғилишида ўн биринчи беш йиллик шахсий планини адо этганлиги тўғрисида ахборот берди ва 1985 йил охиригача яна бир беш йиллик топшириғини бажариш юзасидан ўз зиммасига оширилган мажбурият қабул қилди.

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

Дўстлик тимсоли

Тошкентдаги амалий санъат экспериментал ишлаб чиқариш комбинати рассоми, Тошкент область Ленин комсомоли мукофоти лауреати С. Саидмуродов пойтахтимиз юбилейига атаб сополдан манзарали панно тайёрлади. Унда шаҳарнинг архитектура ёдгорликлари ва замонавий иншоотлари, боғ-роғлари рамзий воситалар билан акс этт[ирилган]. Композици[я]даги рамзий ифода[лар] «Тошкент — тинчли[к], дўстлик ва халқл[ар] қардошлиги шаҳр[и]» деган маънони англ[а]тади. Пойтахтимизни[нг] 2000 йиллигига ат[аб] тайёрланаётган ёдго[р]ликлар туркумига к[и]радиган бу асар юб[и]лей иштирокчилар[и] учун ажойиб эсдали[к] бўлади.

Ал-Хоразмий юбилейига бағишланади

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ҳузуридаги монументал эксперт кенгаши буюк аллома ал-Хоразмий ҳайкалтарошлик композициясини кўриб чиқиб, тасдиқлади. Уни СССР халқ архитектори Собир Одилов ҳамда Ҳамза ва Бердах номли Давлат мукофотлари лауреати Р. Немировский раҳбарлигидаги авторлар коллективи яратди.

Ушбу ёдгорлик икк[и] қисмдан иборат рель[]ефли ҳайкалтарошли[к] композициясини ў[з] ичига олади ва улу[ғ] олим, астроном, мате[]матик, географ, фило[]соф ал-Хоразмий ижо[]дий йўлининг асоси[й] босқичларини образл[и] равишда акс эттиради. Бу меъморчилик-ҳайкалтарошлик комплекси пойтахтимизнин[г] Чилонзор районида ўр[]натилади.

Плакатлар «сўзлайди»

«Ўзбекистон» нашриёти пойтахтимиз юбилейига атаб бир туркум плакатлар нашр этди. Ўзбекистон ССР халқ рассоми Виктор Евенко, таниқли рассомлар А. Балканов, М. Калинин, В. Авруцкий ва бошқа рассомларнинг янги асарлари ушбу туркумдан жой олган.

Бу плакатлар орасида В. Евенконинг қадимий ва навқирон Тошкентнинг бугунги қиёфасини ўзида акс эттирувчи плакати алоҳида ажралиб туради.

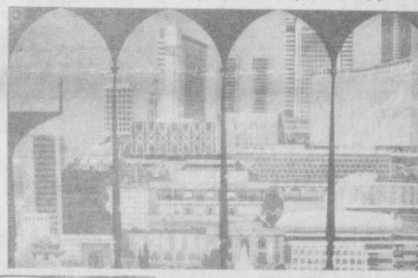

Совғабоп лаганлар

Амалий санъат экспериментал ишлаб чиқариш комбинати рассоми Надежда Ким Ўзбекистон пойтахтининг 2000 йиллигига атаб ўн беш хил турдаги чиройли лаганлар туркумини яратди. Бу лаганларга шаҳримиз манзаралари, шунингдек «Тошкент 2000 ёшда» деган ёзув зарҳал ҳарфлар билан туширилган. Комбинатда бошқа бир қатор кулолчилик маҳсулотлари ҳам ишлаб чиқарилмоқда. Лаганлар, пиёла, чойнак, қаламдон ва турмушимизда ишлатиладиган бошқа маҳсулотлар шулар жумласидандир.

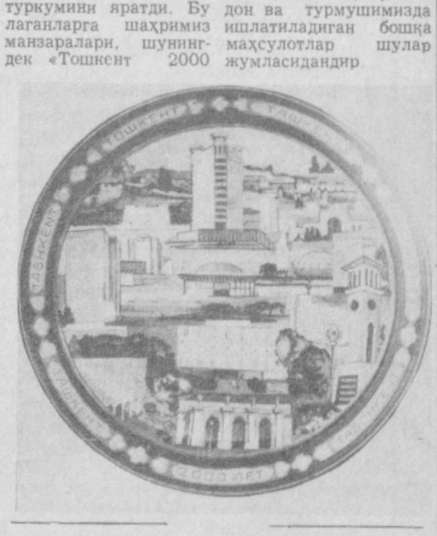

Гўзаллик усталари

П. Беньков номли республика санъат билим юртининг костюмчилик бўлими талабаларини гўзаллик усталари деб аташади. Мана ўттиз йилдирки, ана шу бўлимни битирган мутахассислар республикамизнинг санъат масканлари, театрлари, киностудияларида иш олиб боришмоқда. Яқинда билим юртининг бир гуруҳ битирувчилари давлат имтиҳон комиссияси ҳузурида синовдан ўтдилар. Улар подшо Борис Годунов, Боғчасарой хони Гарой қиёфаларини ўша давр кийимлари орқали яратдилар. Кўпгина спектакллар учун кийим-кечак ишладилар. Бу асарларда костюмчиларнинг маҳорати, бой фантазияси ўз ифодасини топган.

Ўзбекистон ҳақида ҳикоя

Яқинда Москвадаги «Советский художник» нашриёти республика Ленин комсомоли мукофоти лауреати, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Рўзи Чориевнинг «Ўзбекистон замини ва одамлари» («Земля и люди Узбекистана») альбомини нашр этди. Унга таниқли рассомнинг 30 га яқин асарлари рангли нусхалари жамланган. Бу асарлар республикамиз ҳаёти ҳақида мароқли ҳикоя қилади. Яқинда Рўзи Чориевнинг бир туркум асарлари Ҳамза номли республика Давлат мукофотига тавсия этилди.

О. АПУХТИН.

ПОЙТАХТ РАЙОНЛАРИ: ЮБИЛЕЙОЛДИ ЙЎҚЛАМАСИ

СОБИР РАҲИМОВ РАЙОНИ

Т. Гордеева подшипниклар ремонти заводидаги энг яхши сараловчилардан бири ҳисобланади. У жонкуярлиги туфайли кунлик топшириқни ошириб бажариш билан бирга, харидорларга фақат аъло сифатли маҳсулот етиб боришини таъминламоқда.

СУРАТДА: Т. Гордеева. М. Нуриддинов фотоси.

СУВ ХЎЖАЛИГИ ТАШКИЛОТЛАРИ УЧУН

Навоий областининг сув хўжалиги ташкилотлари Тошкент тажриба механика ремонт экскаватор заводида тайёрланган 20 тонналик лоток ташийдиган янги прицепларни қабул қилиб олди. Бу прицеплар областдаги қўриқ ерларни ўзлаштиришда амалга ошириладиган ирригация ишларида қўлланилади. Лоток ташийдиган бундай қудратли прицеплар республикада биринчи марта тайёрланмоқда

БУГУН

республика сув хўжалиги ташкилотлари буюртмаси билан корхона коллективи ана шундай автотранспорт воситаларидан яна учтасини тайёрлашга киришди. Бу прицепларни тайёрлаш ишини корхонанинг Владимир Кулагин бошлиқ пешқадам бригадаси амалга оширади. Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олишга бел боғлаган бу илғор коллектив иш графигидан ўзиб маҳсулот тайёрламоқда. Бригада бошлиғининг ўзи айни пайтда 1986 йилнинг январь ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Носир Исамуҳаммедов бошлиқ дурадгорлар бригадаси эса ўн биринчи беш йилликнинг охирги йили июль ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда. Бу коллектив бир беш йилликда ўн йиллик план-топшириқларини бажариш учун курашмоқда. Дурадгорлар сув хўжалиги ташкилотлари ишчилари ўртасида кенг шуҳрат қозонган кўчма вагон-ётоқхоналар тайёрлаш технологиясини мунтазам такомиллаштириб боришмоқда.

Етти ой давомида 428 та ана шундай дала ётоқхоналари тайёрланди. Бу пландагидан анча кўпдир. Ремонтчилар шунингдек, пландан ташқари насос станцияларига мўлжалланган дизеллардан 68 та тайёрлашга эришдилар. Пландан ташқари 170 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Корхона коллективи шаҳар юбилейи йилида саккиз ойлик планни 27 августгача бажаришга аҳд қилган.

ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВ

Шаҳар пассажир автомобиль транспорти ишлаб чиқариш Бош бошқармасига қарашли 5-автопарк корхонаси бошқармада илғор корхоналардан ҳисобланади. Корхонада ўзаро социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилганлиги туфайли ҳар бир маршрут коллективи автобусларнинг аниқ график бўйича қатнаши, йўловчиларга маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш билан кунлик нормаларини ошириб адо этиб келмоқда. Бригадалараро бу социалистик мусобақада П. Анорбоев бошлиқ 119-маршрут, К. Пирматов бошлиқ 10-«э» маршрут, М. Муҳаммадалиев бошлиқ 65-«э» маршрути коллективлари доимо пешқадамлик қилиб келмоқда. Корхона коллективи ўтган етти ойлик планни шараф билан адо этиб, пландан ташқари 800 минг кишининг узоғини яқин қилди. Коллектив меҳнат унумдорлигини ошириш имкониятларини қанчалик қидирса, ўз навбатида тежамкорлик бўйича ҳам тинмай изланмоқда. Ўтган ярим йилликда улар 65 минг литр бензин тежаб қолишга муяссар бўлишди.

Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейига қизғин ҳозирлик кўраётган корхона аҳли фақат бу билан чекланиб қолмай, ободонлаштириш ишларига ҳам яқиндан бош қўшмоқда. Ҳайдовчилар автопарк жойлашган Профсоюзний кўчасида бир қанча ободонлаштириш ишларини амалга оширдилар. Бундан ташқари Мединлар шаҳарчасида 2 та бекат соябони ташкил этилди. Бунда 21 минг сўмлик иш бажарилди. Шунингдек, автопарк ишчилари учун корхонада 90 ўринли ошхона қуриб ишга туширилди.

ХАЛҚАРО МАВЗУЛАРДА СУҲБАТ

ИРҚЧИЛИК ИМПЕРИАЛИЗМ ХИЗМАТИДА

Ирқчиликнинг тури кўп. У кўпгина кўринишларда намоён бўлиб туради. Уларнинг номи ҳам турлича. Ҳозирги вақтда Жанубий Африка Республикасидаги апартеид системаси, АҚШдаги ку-клукс-клан, Исроилдаги сионизм, Буюк Британия собиқ мустамлакалар миллатига мансуб кишиларни камситиш, Франция, ГФР, Швецияда муҳожир ишчилар ҳуқуқсизлиги, Австралиядаги аборигенлар — ирқчиликнинг ҳозирги кундаги кўринишлари ана шундай.

Ирқчилик қандай шакл ва кўринишга эга бўлмасин, ҳамиша империализм манфаатларига хизмат қилади. Ирқчиликнинг асл моҳияти одамни-одам эксплуатация қилишини, капиталистларнинг халқларни алдаб ўз манфаатларига бўйсундиришини оқлаб кўрсатиш, халқлар ўртасида душманчилик уруғларини сочишдан иборатдир. У ёки бу ирқнинг устунлиги тўғрисидаги назариялар илм-фанга тамомила зиддир.

Ирқчилик ва ирқий камситиш тараққийпарвар инсониятни ҳамиша ғазабга солиб келди ва ғазабга солмоқда. Ер юзи меҳнаткашлари уларга барҳам беришга интилмоқдалар. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти 1973 йилда шармандали ана шу ҳодисаларга қарши кураш ҳаракати биринчи ўн йиллигини эълон қилган эди. Ўн йиллик ўтди. Ҳозир Женевада ирқчилик ва ирқий камситишга қарши кураш масаласига бағишлаб ўтказилаётган Иккинчи Жаҳон конференциясида ана шу ўн йиллик якуни чиқарилмоқда ва кейгусидаги вазифалар белгилаб олинмоқда. Биринчи конференция 1978 йилда бўлиб ўтган эди. 80 дан кўпроқ давлат вакиллари иштирок этаётган Женева анжуманининг мақсади БМТнинг одамларни ирқи, танасининг ранги ва этник келиб чиқишига қараб камситишга узил-кесил барҳам бериш тўғрисидаги қарорларини бажаришга кўмаклашишдан иборат.

Бу ҳозирги кундаги жуда муҳим масаладир, чунки ирқчиликнинг шармандали кўринишлари ҳамон яшаб келмоқда. Инсоният Африка қитъаси жанубида ирқчиликнинг апартеид сингари манфур шакли ҳамон сақланиб қолаётганлигидан дарғазаб бўлмоқда. Жанубий Африкада қонун даражасига кўтарилган ирқчилик 25 миллион туб аҳолини очлик ва ҳуқуқсизликка маҳкум этди. Шулардан ўн миллион нафари қишлоқ хўжалиги ва саноатни ривожлантириш учун яроқсиз бўлган ерларда ташкил этилган бантустанларга ҳайдаб чиқарилган. Ирқчилик авж олган Жанубий Африкада ҳар соатда қора танли тўрт нафар бола очликдан ҳалок бўлмоқда, Жанубий Африка Республикасида, шунингдек ирқчилар босиб олган Намибияда ўз ҳуқуқлари учун курашаётган аҳоли шафқатсиз террор қилинмоқда, қўшни мустақил Африка давлатларига қарши ҳарбий ҳаракатлар амалга оширилмоқда.

Инсониятни сионизм ҳам жуда ғазабга солмоқда. БМТ Бош Ассамблеяси XXX сессияси резолюцияларида таъкидланганидек, сионизм ирқчилик ва ирқий камситиш кўринишларидан биридир. Сионизм Исроилда давлат сиёсати, агрессия ва экспансия, араб халқлари ҳуқуқларини қўпол равишда поймол этиш сиёсати даражасига кўтарилган. Ана шу сиёсат натижасида 2 миллион фаластинлик жаҳоннинг турли мамлакатларида қувғинда яшамоқда, бир миллиондан кўпроқ киши Тель-Авив босиб олган территорияларда ҳуқуқсизликда ночор кун кечирмоқда, Исроилнинг ўзида эса одам ўрнида кўрилмаётган 600 минг ана шундай киши бор. Улар кучли таъқиб остига олинмоқда, қамоқларга ташланмоқда, ўлдирилмоқда.

Претория ва Тель-Авивдаги ирқчи режимлар амалга ошираётган жиноятлар учун уларга сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий мадад бераётган империализм кучлари жавобгардирлар. Бунинг учун аввало ўзини «эркин дунё» йўлбошчиси, инсон ҳуқуқлари «жарчиси» деб эълон қилиб, аслида ирқчилик таянчи бўлиб қолаётган Вашингтон айбдордир.

Рейган ҳукуматининг сиёсати натижасида 25 миллионли негр аҳолиси яъни, Американинг туб халқи—ҳиндилар ва Лотин Америкаси халқлари авлодларига мансуб кишилар аҳволи янада мушкуллашди. Негрларнинг энг нуфузли ташкилотларидан бирининг раҳбари Ж. Жэкобнинг сўзига қараганда, АҚШда кейинги 50 йил мобайнида ҳали ҳеч қачон қора танли американикларга нисбатан ҳозирдагидек душманчилик сиёсати ўтказилмаган эди.

Шу нарса диққатга сазоворки, Қўшма Штатлар ирқий камситиш барча формаларини тугатиш тўғрисидаги халқаро конвенцияга шу вақтга қадар қўшилгани йўқ. Вашингтон Женевада бўлиб ўтаётган ирқчилик ва ирқий камситишга қарши кураш Иккинчи Жаҳон конференцияси ишида иштирок этишдан ҳам воз кечди.

СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар ўз озодлиги ва социал тараққиёти учун, мустамлакачилик зулмига, ирқчилик ва апартеидга қарши курашаётган халқларни қатъий ва изчил қўллаб-қувватламоқдалар.

Т. КУДРЯВЦЕВА. (ТАСС).

Хатларга мутасадди раҳбарлар жавоби

«Тошкент оқшомига»

«Меҳнаткашларнинг хатлари, таклифлари ва шикоятларини чуқур ўрганишни, хатларда келтирилган маълумотлардан ишда фойдаланишни партия ва совет органлари, министрликлар ва идоралар, муассаса ва ташкилотлар ишининг практикасига кенг кўламда жорий этиш зарур деб ҳисоблансин».

(КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида меҳнаткашларнинг хатлари ва таклифлари билан ишлашни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қароридан).

- СССР КОНСТИТУЦИЯСИДА ГАРАНТИЯЛАНГАН
- МЕҲНАТ ИНВАЛИДИ ТАЛАБИ ҚОНДИРИЛДИ
- УМУМИЙ АСОСЛАРДА ТЎЛАНАДИ
- РЎЗҒОР БУЮМЛАРИГА ЭҲТИЁЖ ТЎЛА ҚОНДИРИЛСИН

ЙИЛЛИК ОТПУСКА БЕРИШ ТАРТИБИ

Ҳурматли редакция! Бизнинг ишчилар синфи сафига қўшилганимизга бир неча ой бўлди. Шу боисдан бир масалада бизга маълумот берсангиз: ходимларга йиллик отпуска бериш тартиби қандай, йиллик отпускани пуллик компенсация билан алмаштириш мумкинми, йиллик отпуска даврида ходимнинг ўртача иш ҳақи сақланадими?

Б. Жўраев, Р. Каримов, Ш. Ғоипов, ишчилар.

А. ҲАСАНОВ,
Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг штатсиз консультанти.

— Йиллик отпуска олиш ҳуқуқи СССР Конституцияси билан гарантияланган. Ишчи ва хизматчиларга йиллик отпуска берилиши Меҳнат қонунлари асосларида, иттифоқдош республикаларнинг Меҳнат қонунлари кодексида, шунингдек кўплаб қонун актларида кўзда тутилган. Меҳнат муносабатлари тартибидаги шартномалар асосида давлат корхоналарида ишловчи ва шу муносабат билан давлат социал страхованиесидан фойдаланувчи штатсиз ходимлар умумий асосларда йиллик отпуска олиш ҳуқуқига эгалар. Фақат мувақкат ходимларга ва мавсумий ишларда банд бўлган шахсларгагина отпуска берилмайди. Одатда, отпуска иш йили давомида бир марта берилади.

Ходим бутун йил давомида корхонада 11 ой узлуксиз ишлаганидан кейин йиллик отпуска олиш ҳуқуқига эга бўлади. Ходимнинг илтимоси билан йиллик отпуска узлуксиз 11 ой ишламасдан олдин қуйидагиларга берилади: аёлларга — ҳомиладорлик ва туғиш отпускаси олдидан ёки бевосита ундан кейин; 18 ёшга етмаган ишчи ва хизматчиларга; запасга бўшатилган ва ташкилий тартибда ишга юборилган ҳарбий хизматчиларга — 3 ой ишлаганидан кейин; қонунларда кўзда тутилган бошқа баъзи ҳолларда. Бир корхонадан бошқа корхонага кўчирилган ишчи ва хизматчиларга улар кўчирилганидан кейин 11 ой ишламасиданоқ отпуска берилиши мумкин. Агар кўчирилишидан илгари ходим бир корхонада 11 ой ишламаган бўлса, ходимга йиллик отпуска кўчирилишидан аввал ва кейин жами бўлиб 11 ой ишлагач берилиши мумкин.

Йиллик отпуска олиш ҳуқуқини берадиган стажга қуйидагилар киради: а) ҳақиқатда ишланган вақт; б) ходим ҳақиқатда ишламаган бўлса ҳам, аммо унинг иш жойи (вазифаси) ва иш ҳақи тўлиқ ёки қисман сақланган бўлса (шу жумладан, ишдан нотўғри бўшатилганлиги ёки бошқа ишга нотўғри кўчирилганлиги натижасида қилинган мажбурий прогулнинг ҳақ тўланган вақти, башарти у ўз ишига қайта тикланган бўлса); в) ходим ҳақиқатда ишламаган бўлса ҳам аммо иш жойи (вазифаси) сақланган ва давлат социал страхованиеси йўли билан нафақа тўланган вақт; г) қонунларда кўзда тутилган бошқа даврлар (масалан, кундузги олий ўқув юртлари студентларининг корхоналардаги ишлаб чиқаришда ишлаган вақти, шу жумладан шогирдлик даври; д) ихтирочи ва рационализаторларнинг ўз таклифини жорий қилиш билан боғлиқ ҳолда бошқа корхонада ишлаган вақти.

Йиллик отпусканинг энг кам муддати — 15 иш кунига тенгдир.

Йиллик отпуска муддати, одатда, календарь бўйича иш кунлари ҳисобида белгиланади. Отпусканинг умумий календарь муддатини ҳисоблаб чиқариш учун календарь бўйича иш кунларига отпуска даврига тўғри келадиган дам олиш ва байрам кунлари қўшилади. 2 кун дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтаси режимида ишловчи шахсларга отпуска муддати иккинчи дам олиш куни ҳисобига узайтирилмайди.

Йиллик отпускадан фойдаланиш муддати маъмурият томонидан ФЗМК билан келишилган ҳолда 5 январдан кечиктирмай бутун календарь йил учун тузилган отпускалар графигида белгиланади. Отпускалар бутун йил давомида мумкин қадар тенг тақсимланади. Педагог ходимлар йиллик отпускани каникул даврида; Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ўзлари учун қулай вақтда; вояга етмаганлар ёзда, ўз хоҳишлари билан йилнинг исталган бошқа даврида оладилар. Ўриндошлик вазифалари бўйича отпускани (одатда, ҳақ тўланмайдиган) асосий иш жойларидан бериладиган отпускалари билан бир вақтда оладилар. Йиллик отпускадан бўлиб-бўлиб фойдаланишга йўл қўйилади.

Йиллик отпускани пуллик компенсация билан алмаштиришга йўл қўйилмайди, отпускасидан фойдаланмаган ходим ишдан бўшаган ҳоллар бундан мустаснодир. Узоқ Шимол ва Узоқ Шимол районларига тенглаштирилган жойларда ишдан бўшашини ҳисобга олиб, сўнг отпуска беришга рухсат этилади. Бундай ҳолларда ходимга йиллик отпуска билан ишдан бўшаш ҳақидаги ҳужжат бир вақтнинг ўзида расмийлаштирилади, бунда ишдан бўшаган число отпусканинг сўнгги кунига тўғриланади. Ходим отпускага кетаётганда унинг қўлига бериладиган меҳнат дафтарчасига ҳам тегишли ёзув киритилади.

Йиллик отпуска даврида ходимнинг ўртача иш ҳақи сақланади. Ходим иш йили тамом бўлмасдан олдин ишдан бўшатилса ва у шу йилги отпускадан фойдаланган бўлса, ишлаб адо этилмаган кунлар учун иш ҳақидан ушлаб қолинади. Бироқ қонунда кўзда тутилган қуйидаги ҳолларда: масалан, агар ходим корхонанинг тугатилиши, штатларнинг қисқартирилиши, ходимнинг ҳарбий хизматга чақирилиши ёки ўқиши, вақтинча меҳнат қобилиятини йўқотганлиги сабабли 4 ойдан кўпроқ сурункасига ишга келмаганлиги туфайли ишдан бўшатилган бўлса ва бошқа баъзи ҳолларда унинг иш ҳақидан ушлаб қолинишига йўл қўйилмайди. Отпускалар юзасидан низолар одатда, умумий тартибда кўрилади. Отпускалар графигини тузиш вақтида келиб чиқадиган низолар маъмурият билан ФЗМК томонидан ҳал қилинади.

ПРОПИСКАДАН ҚАНДАЙ ЎТАМИЗ?

1. Бундан 13 йил аввал уй сотиб олган эдим. Фамилиям уй планининг «уй эгаси» деган бандига эмас, балки «уйда яшовчи» деган бандига ёзилиб қолган. Буни тўғрилаш шартми ёки зарурати йўқми?

М. АЗИМОВА.

2. Ўтган йили Тошкент политехника институти қурилиш факультетининг кечки бўлимига ўқишга кирдим. Оилали бўлганлигим учун пропискадан ўтиш қийин бўляпти. Пропискадан ўтиш учун нима қилишим керак?

У. БЕРДИЕВ.

3. Фрунзе район, Кармелюк кўчасидаги 58-уйда вояга етдим. 1959 йилда Жиззах шаҳрида истиқомат қилувчи Тошмурод Урановга турмушга чиқдим. Шу йилга қадар олти фарзандли бўлдик. Турмушимиз келишмай, ажрашдик. Ҳозир фарзандларим билан ота-онамникида, яъни улғайган уйимда яшамоқдаман. Айтингчи, бизни шу уйга прописка қилишадими ёки йўқми?

Х. ХОЛМУҲАМЕДОВА.

А. АБДУҚАЮМОВ,
Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, ички хизмат подполковниги.

1. М. Азимова ёзган хатнинг мазмунига қараганда, у яшаётган уй район Совети ижроия комитетининг қарори асосида эмас, яшовчиларнинг хоҳишига биноан қурилган. Шу боисдан ҳам уйнинг планида у уй эгаси эмас, балки уйдан фойдаланувчи деб кўрсатилган. Бундан ташвишланмаса ҳам бўлади. Уйи бузиладиган бўлса, барча оила аъзолари ҳисобга олинган ҳолда турар жой билан таъминланади.

2. Амалдаги қонунга биноан Тошкент шаҳридаги олий ўқув юртларининг кечки факультет ва бўлимларига фақат Тошкент шаҳрида пропискада бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади. Республикамизнинг бошқа областларидан келиб кириш имтиҳонларидан муваффақиятли ўтган, лекин мандат комиссиясидан ўтмасдан, кечки факультет ёки бўлимда ўқишга таклиф қилинган йигит ва қизлар Тошкент қурилиш Бош бошқармаси трест ва бошқармаларига ишга кирган тақдирдагина. Тошкент шаҳрига прописка қилиниш ҳуқуқига эга бўладилар. Бинобарин, У. Бердиев ҳам Тошкент қурилиш Бош бошқарамасига ишга кирса, турмуш ўртоғи билан оилаликлар ётоқхонасига прописка қилиниши мумкин.

3. СССР Министрлар Советининг 1974 йил 28 августдаги қарорининг «в» пункти талабига кўра вояга етмаган фарзандлари бўлган ўғил ёки қиз, бирон киши билан никоҳда бўлмаган тақдирдагина ўзи яшаб улғайган уйга фойдали майдони қанча бўлишидан қатъий назар прописка қилиниши мумкин. Демак, Х. Ҳолмуҳамедова ҳам турмуш ўртоғи билан никоҳи бекор қилинган бўлса, ота-онасининг уйига прописка қилиниши мумкин. Бордию никоҳи бекор қилинмаган бўлса, ота-онасининг уйига прописка қилиниш ҳуқуқига эга эмас.

КОММУНАЛ ХИЗМАТ ҲАҚИ ТЎЛАШДА ИМТИЁЗ БОРМИ?

Чилонзор массиви, 19-«а» кварталидаги 12-уйнинг 25-хонасида яшаймиз. 11 фарзандимиз бор. Эшитишимизча кўп болали оналарга квартира ҳақини 50 процент тўлаш имтиёзи берилган экан. Шу ростми?

У. ЙЎЛЧИЕВА.

У. РИЗАЕВ,
Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети уй-жой бошқармасининг бошлиғи.

— Амалдаги тартибга кўра ишламаётган кўп болали оналарга квартира ҳақи тўлашда маълум миқдорда имтиёзлар берилган. Жумладан, квартира ҳақини тўрт фарзандли онага 10 процент, беш фарзандли онага 20 процент, олти ва ундан зиёд фарзанди бўлган онага 30 процент кам тўлаш имтиёзи берилган.

Шуни ҳам айтиш кераккки, имтиёзни белгилаётганда бир квадрат метр турар жой майдонига тўланадиган квартира ҳақи 5,5 тийиндан кам бўлмаслиги ҳисобга олинади.

Кўп болали оналар коммунал хизмат ҳақини умумий асосда тўлашади. Яъни, уларга бу борада имтиёз берилмаган.

У. Йўлчиева ўз хатида ёзишича, «Гулнора» кафесида фаррош бўлиб ишлайди. Маош олади. Шу боисдан ҳам имтиёздан фойдалана олмайди.

Шаҳримиз йил сайин кўркамлашиб бормоқда. Янгидан-янги бунёд этилаётган массив ва хиёбонлар унинг ҳуснига ҳусн қўшяпти.

СУРАТДА: Олмазор массивида қад кўтараётган янги бинолар тасвирланган.

Ҳ. Мирзакаримов фотолари.

● «ТОШКЕНТ-ОҚШОМИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«ПАНЖА ОРАСИДАН ҚАРАШМОҚДА»

Газетанинг шу йил 3 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақолада «Самарқанд» ресторани ходимларининг санитария қоидаларига зид хатти-ҳаракатлари танқид қилинган эди. Мақолага жавоб олинди.

Тошкент шаҳри Давлат Бош санитария врачи ўринбосари С. Л. Дубровскийдан олинган жавобда маълум қилинишича «Самарқанд» ресторанида ўтказилган санитария назорати пайтида чиқинди сувлар атрофидаги ариқларга оқизиб юборилаётганлиги аниқланди. Ана шу қоидабузарлик учун ресторан директори, зал мудирига жарима солинди. 1983 йилда «Самарқанд» ресторанини шаҳар канализация коллекторига улаш юзасидан санитария-эпидемиология хизмати кўрсатмаларига ва Тошкент ресторанлар трестининг кафолат хатига амал қилинмагани учун айни кунларда ресторанни ёпиб қўйиш тўғрисида қарор чиқарилди.

Шаҳримиздаги иккита йирик корхона — экскаватор заводи ҳамда «Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективлари Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейини юксак меҳнат кўрсаткичлари билан кутиб олиш учун фидокорлик кўрсатишмоқда.

Шаҳар Советининг депутати, III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери Т. Гаврилова кўп йиллардан бери экскаватор заводининг кую цехида меҳнат қилиб келади. Айни пайтда у бригадага ҳам бошчилик қилаяпти. Ленин ордени кавалери Р. Муҳаммаджонов эса «Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг фидойиларидан. Бу икки жонкуяр ишчи смена топшириқларини 150 процентга етказиб бажариш билан бирга жамоат ишларида ҳам фаол иштирок этишмоқда.

СУРАТДА: (чапдан-ўнгга) Т. Гаврилова ҳамда Р. Муҳаммаджонов.

МУҲР ҚЎЙИБ БЕРИЛДИ

Мен II группа инвалиди сифатида Акмал Икромов райони социал таъминот бўлимида ҳисобда тураман. Шифохонага йўлланма олиш ниятида у ерга бир неча марта мурожаат этдим. Лекин ёрдам беришмади. Шунингдек, менинг пенсия гувоҳномамга транспортдан имтиёзли фойдаланиш мумкинлиги тўғрисида муҳр қўйиб бермай сарсон қилишяпти.

Ғ. НЕЪМАТУЛЛАЕВ.
II группа меҳнат инвалиди.

В. ЗЕЛЕНЕНКО,
Ўзбекистон ССР Социал-таъминот министрлиги меҳнат ва маиший жойлаштириш бошқармасининг бошлиғи.

— Текширишда, II группа меҳнат инвалиди Ғ. Неъматуллаев 1982 йил 1 апрелигача меҳнат фаолиятини давом эттирганлиги маълум бўлди. Социал таъминот органлари ишламайдиган инвалидлар ва пенсионерларга йўлланмалар бериш сабабли унинг истагини қондириш имконияти бўлмаган. Ўша йилнинг иккинчи ярмида унга «Оқтош» шифохонасига бориш учун йўлланма ажратилди. Лекин шифохона ремонтга ёпилиши муносабати билан Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг талабига биноан барча йўлланмалар қайтариб олинди.

1983 йилда Акмал Икромов райони социал таъминот бўлимига Улуғ Ватан уруши инвалидига бериш учун битта йўлланма ажратилган. Бу йўлланмани меҳнат инвалидига, жумладан Ғ. Неъматуллаевга бериш мумкин эмас. Айни пайтда эслатиб ўтишни истайманки, Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлигига ажратиладиган йўлланмаларнинг 80 проценти «Улуғ Ватан уруши инвалидларига» муҳри билан берилади.

Ғ. Неъматуллаевнинг пенсия гувоҳномасига транспортдан имтиёзли фойдаланиш ҳуқуқини берувчи муҳр қўйиб берилди.

ҚОПҚОҚ ИЗЛАБ

Ҳозир ўлкамизда авжи ёз. Бозорларда ҳар хил мева-чевалар кўпаймоқда. Шунинг учун ҳамма меваларни тузлаб, қишга асраб қўйиш ҳаракатига тушаяпти. Лекин ҳозир магазинлардан қопқоқ топсангиз, консерва ёпгич тополмайсиз ёки ёпгич топилиб қолса, қопқоқ топилмайди. Бу нарсаларни фақат эски шаҳардаги чайқовчилардан уч-тўрт баравар қимматига олиш мумкин. Наҳотки, самолётлар, минг-минглаб автомобиллар ишлаб чиқарилаётган бизнинг мамлакатда шу оддий нарсаларни кўпайтириб қўйиш қийин бўлса.

С. ҚОДИРОВ.

Ғ. ШОҒАЗОТОВ,
республика «Узхозторг» базасининг директори.

— С. Қодиров ўз хатида жуда ўринли, зарур масала ҳақида куйиниб ёзган. Мева-чевалар ғарқ пишган шу кунларда оддий, аммо керакли буюмларнинг магазинларда топилмаслиги ачинарли ҳол, албатта.

Пойтахтимиздаги саноат корхоналари аҳолини халқ истеъмоли моллари билан таъминлаш соҳасида бирмунча ютуқларни қўлга киритдилар. Бироқ, камчиликлар ҳам йўқ эмас. Ҳар йили Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги республика саноат корхоналарига рўзғор буюмлари бўйича буюртмалар беради. Аммо минг афсуски, бу буюртмалар чала ёки кечикиб бажариляпти. Масалан, 1983 йил ҳисобидан 300 минг дона консерва ёпгичларга буюртма берилган. Корхоналар эса 155 минг дона тайёрлаб беришни планлаштиришибди. Бу берилган буюртманинг 51,6 процентини ташкил этади, холос. Қопқоқлар хусусида ҳам худди шундай аҳволни кўриш мумкин. Шу йил ҳисобидан 60 миллион дона қопқоққа буюртма берилган. Шундан атиги 50 миллион дона тайёрланиши планлаштирилибди.

Шундай аҳвол оқибатида аҳолининг зарур буюмларга бўлган эҳтиёжи қондирилмаяпти.

И. ГОРЕЛКИН,
Ўзбекистон ССР кўрлар жамиятига қарашли Чилонзордаги ишлаб чиқариш комбинати директори.

— Корхонамиз бошқа буюмлар қатори шиша банкалар учун рангли металлдан тайёрланадиган қопқоқларни ҳам ишлаб чиқаради. Йил бошидан бери 28 миллион 124 минг дона қопқоқ тайёрладик. Бу ўтган йилнинг шу даврида тайёрланганидан салкам 6 миллион дона кўпдир. Йил давомида эса 65 миллион дона қопқоқ тайёрланади. Бироқ, шунга қарамасдан қопқоқ муаммоси ҳали тўлалигича ҳал қилинмаган. Аҳолидан кетма-кет шикоятлар тушмоқда.

Бунга сабаб нима? Бизга хом ашёни асосан Москвадаги «Промсирьёимпорт», «Мосгорснабсбит» транзит ҳолда етказиб беради. Ана шу таъминотчилар айби билан, шунингдек маҳсулотни ўз вақтида етказиб беришга тўсқинлик қилган. Баъзи нуқсонлар сабабли корхонамиз 540 тонна хом ашёни кечикиб олмоқда. Бу 22 миллион дона қопқоқ тайёрланмади, деган сўздир. Ҳолбуки, корхонамиз қопқоқ ишлаб чиқаришни ҳатто икки баравар кўпайтириш қудратига эга.

П. ПОПОВ,
Агрегат заводи директори ўринбосари.

— Консерва ёпгични республикамиз бўйича фақат бизнинг корхонамиз ишлаб чиқаради. Шу кунгача 81 минг 840 дона ёпгич тайёрланди. Бу ярим йиллик планда белгилангандан 100 дона кўпдир. Ушбу буюм миқдорини кўпайтиришнинг иложи бор. Менимча, корхонамизда алоҳида халқ истеъмоли моллари цехи ташкил қилинса яхши бўларди. Бу консерва ёпгичлар миқдорини янада кўпайтириш имконини беради. Ана шу таклиф бир неча марта ўртага ташланган бўлса-да, лекин ҳануз ҳеч бир натижа сезилмаяпди. Бутуниттифоқ «Союзхлопкомаш» бирлашмасидаги раҳбар ўртоқлар бизнинг бу таклифимизга бефарқ қарамайди, деган умиддамиз.

РЕДАКЦИЯДАН: Юқоридаги жавоблардан кўриниб турибдики, консерва ёпгич ва қопқоқ ишлаб чиқариш ҳамда уларни аҳолига етказиб бериш ҳали кўнгилдагидек эмас. Бу муаммонинг ҳал қилиш таъминотчилар, ишлаб чиқарувчилар ҳамда савдо ходимларидан ишга масъулият билан муносабатда бўлиб, анча меҳнат қилишни тақозо этади.

Аммо бу ерда масаланинг бошқа томони ҳам бор. Ярим йилда 81 мингтадан ортиқ консерва ёпгич тайёрланибди. Битта республика эҳтиёжи ҳисобга олинадиган бўлса, бу кичкина миқдор эмас-ку! Ярим йилда 81 минг оиланинг эҳтиёжи қондирилди, деган сўз. Аҳолини қийнаётган танқислик сунъий юзага келтирилмаяптимикан! Нега бу буюмни чайқовчидан исталган пайтда икки-уч баравар қимматига олиш мумкин-у, хўжалик буюмлари магазинидан топиш мумкин эмас! Консерва ёпгич, қопқоқ, қайчи, лезвие, лампа чироқ каби оддий, лекин рўзғорда жуда зарур бўладиган буюмлар қандай қилиб чайқовчилар қўлига ўтиб кетмоқда!

Бизнингча бу масалада ҳамма гапни таъминотга тақаш нотўғри бўлур эди. Бу нуқсонлар биринчи навбатда саноат корхоналарида ишлаб чиқаришни ташкил этаётганда харидорларнинг талаб ва эҳтиёжлари яхши ҳисобга олинмаслиги, халққа керакли «майда-чуйда»ларни ишлаб чиқаришни кенгайтиришга эътибор сустлиги, шу билан бирга савдо қоидалари қўпол равишда бузилаётганлиги оқибатидир. Редакция бу ишга дахлдор бўлган барча корхоналар ва савдо ташкилотларидан нуқсонларни бартараф этиш учун қатъий чоралар кўришни талаб этади.

«Тошкент оқшоми» ёрдам берди

«ОБИ — ГАРМ» ГА ЙЎЛЛАНМА

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси С. Солиҳов «Тошкент оқшоми» газета редакциясига мурожаат этиб, медицина хулосасига мувофиқ, шифохонага йўлланма олишида ёрдам беришни сўраган эди. С. Солиҳовнинг мактуби чора кўриш учун давлат муассасалари ходимлари касаба союзи Тошкент область комитетига юборилган эди. Қуйидаги жавоб олинди.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Самиғ Солиҳовга шифохонага йўлланма ажратиш масаласи кўриб чиқилди ва унинг истаги қондирилди. С. Солиҳовга «Оби—гарм» шифохонасига 22 октябрдан бориш учун 023205-номерли йўлланма ажратилди.

Ҳ. ҒУЛОМОВА,
Давлат муассасалари ходимлари касаба союзи Тошкент область комитети раиси.

Хат босилмади, аммо чора кўрилди

ВИГОВОР БЕРИЛДИ

Оқшомхон Т. Султонова редакцияга йўллаган хатида Акмал Икромов район озиқ-овқат савдоси бўлимига қарашли 1, 3-магазинларда совет савдоси қоидалари бузилаётганлигидан шикоят қилган эди. Оқшомхоннинг бу сигнали текшириш ва айбдорларга чора кўриш учун район озиқ-овқат савдоси бўлимига юборилган эди. У ердан жавоб олинди.

Олинган жавобда айтилишича, хатда келтирилган фактлар тўла тасдиқланган. Сотувчи Фахриддинова ва контролёр Гончаровага виговор эълон қилинди. Етарли назорат ўрнатмаганлиги ва магазин хизматчилари ўртасида тарбиявий ишларни бўшаштириб юборганлиги учун 3-магазин мудири Алимовга виговор берилди. 1-магазин бўйича сотувчилардан Одилов, Бурнашева, магазин мудири Маликовга маъмурий чоралар кўрилди. Ҳозирги пайтда харидорларга хизмат кўрсатиш маданиятини оширишга қаратилган чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

ТОШКЕНТ ТАРОНАСИ · КОНКУРС

ГАЗЕТХОН ИЛТИМОСИ

ТОШКЕНТНИНГ ЭСДАЛИК МЕДАЛИ ИЖОДКОРИ

• НИШОНЛАРДА АКС ЭТГАН ТАРИХ • СЕРҚИРРА ИСТЕЪДОД СОҲИБИ • РАССОМ УСТАХОНАСИДА

Ҳурматли редакция! Биз Тошкентнинг 2000 йиллиги эсдалик медалини яратган рассом ҳақида билишни истардик. Юбилей медалининг автори ким? Мумкин бўлса ана шу рассом ижоди билан таништирсангиз.

Т. Исмоилов, Т. Эшмуродов ва бошқалар.

Ҳар бир санъат асари қайси жанрда яратилишидан қатъий назар ўз даврининг муайян солномаси бўлиб ҳам хизмат қилади. Бу жиҳатдан турли медаллар ва нишонлар ҳам ўз даврининг миниатюра шаклидаги ёдгорликларидир. Тошкентнинг 2000 йиллиги эсдалик медалини яратган истеъдодли рассом Константин Михайлович Назаров ижодхонасида бўлганда, унинг чорак аср давомида яратган ранг-баранг асарлари билан танишганда бунга яққол ишонч ҳосил қилиш мумкин.

Рассом устахонасига разм солганда дафъатан у санъатнинг қайси турида кўпроқ ижод қилаётганлигини бирданига илғаб олиш қийин. Чунки деворларда портретлар, рангтасвир картиналари, линогравюрада ишланган офортлар, эстамплар, акварель ва монотип асарлари билан бирга ҳайкалтарошлик материаллари, гипс, металл, зарқоғоз, картон, бабит ва жарроҳлар скальпели, турли устачилик асбоблари, нусха кўчирувчи механизмларга кўзингиз тушади. Айниқса Юлиус Фучик ва рассом Кайдалов портретлари, Хумсон ва Ленинград манзаралари, турли китобларга ишланган суратлар эътиборингизни тортади. Катта ойнаванд стендга қўйилган турли хил медаллар, эсдалик нишонлари, барельефлар олдида тўхтаймиз. Тошкентнинг фахрли гражданИ нишони, В. И. Ленин марказий музейи Тошкент филиалининг ўн йиллиги, Тошкент Давлат университетининг 60 йиллиги, Самарқанд Давлат дорилфунунининг 50 йиллиги ва бошқа қатор юбилей медаллари ва кўкракка тақиладиган ўнлаб нишонлар ҳар бири ўзига хос тарих. Рассом бу кичик санъат асарларига давр нафасини, воқеа баёнини, унинг даврини рамзий воситалар орқали муҳрлаган.

Константин Михайлович тасвирий санъатнинг деярли барча турларида ижод қилади. У 1958 йили Тошкентдаги Ф. Беньков номли санъат билим юртини битиргач, кўп йиллар мобайнида китоб графикаси бўйича иш олиб борди. «Ёш гвардия» нашриётида бош рассом бўлиб ишлади. Рангтасвир картиналари, эстамплар, портретлар яратди. Бу жиҳатдан «Ёш гвардия» нашриёти чоп этган В. И. Лениннинг «Ёшлар союзининг вазифалари тўғрисида»ги нутқи китобига ишлаган суратлари, «Медицина» нашриёти чоп этган «Ибн Сино» китобига ишлаган иловалари алоҳида ажралиб туради. У ўзининг китоб графикаси соҳасидаги ишлари билан кўплаб республика, иттифоқ ва чет эл кўргазмаларида бир неча бор қатнашган. Яқинда К. Назаровнинг «Китоб чоп этиш санъати» бўйича республикалараро конкурснинг махсус ёрлиғи билан тақдирланди. У СССР Халқ Хўжалик Ютуқлари Кўргазмасининг бронза медали билан ҳам тақдирланган. СССР Рассомлар союзи ва СССР журналистлар союзининг аъзосидир.

— Эрмитажда сақланаётган турли даврларда зарб этилган нишонлар, эсдалик медаллари билан танишиш менда медаль санъатига катта қизиқиш уйғотди, — дейди К. М. Назаров. — Графика, рангтасвир, портрет жанрлари қатори медальерлик билан ҳам шуғуллана бошладим. Ҳозиргача 15 дан ортиқ турли хил эсдалик нишонлари, барельеф ва медаллар яратдим.

Ҳар бир ижод соҳасида бўлгани сингари медаль яратиш ҳам илҳомбахш ва айни пайтда машаққатли жараён. У рассом фантазияси, истеъдоди ва дунёқараши маҳсули сифатида вужудга келади. Тошкентнинг 2000 йиллиги эсдалик медалини яратиш бўйича конкурсда К. М. Назаров ғолиб чиққанлиги, эсдалик медаль унинг нусхаси асосида тайёрланаётганлиги рассом истеъдодига берилган муносиб баҳодир. К. М. Назаров яратган Тошкентнинг фахрий гражданИ медали ҳам ана шундай конкурс томонидан танлаб олинди.

М. АБДУЛЛАЕВ.

СУРАТЛАРДА: К. М. Назаров устахонасида; рассом яратган эсдалик медаллар ва нишонлари.

О. Апухтин фотолари.

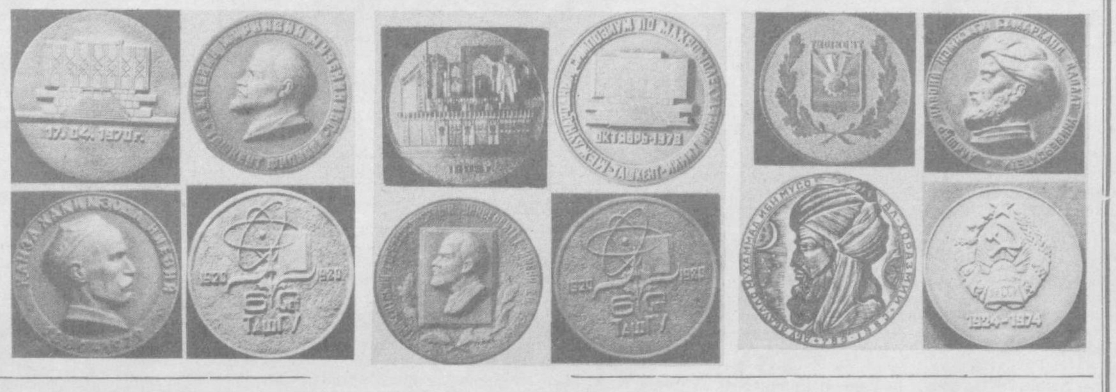

ШАҲРИМИЗ ГЎЗАЛ ВА ЯМ-ЯШИЛ БЎЛСИН

ЭНГ ЯХШИ ГУЛЗОР УЧУН

Яшил либос — кўҳна ва ҳамиша навқирон шаҳримизнинг ўзига хос хусусиятларидан бири. Кўчалар, майдонлар, турар жой массивларида ҳар йили юзлаб янги-янги дарахт, бута, гул кўчатлари пайдо бўлади. Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейи арафасида яшил либосни сақлаш ва шаҳар маданият ва истироҳат боғларида энг яхши гулзорларни барпо этиш бўйича конкурс ўтказилди. Худди ана шу паркларда яшил бойлик ғоят ранг-баранг. Масалан, Тельман номидаги парк территорияси оралаб юрсангиз, гиламдек товланган гулзорларга, шакл берилган соя-салқин дарахтлар-у буталарга кўзингиз тушади. Бу ерда ободонлаштирувчиларнинг миришкор қўллари билан кўп йиллик анвойи дарахтлар, турли-туман гуллар ўтқазилган.

— Бундай ўзига хос ижодий конкурс шаҳримизда биринчи марта ташкил этилди, — дейди Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети маданият бошқармаси бош агрономи Н. Ю. Раҳмонқулова. — Унда ўн битта парк коллективи иштирок этди.

Ўзбекистон Комсомолининг 40 йиллиги, Пушкин, Ленин, Фурқат номидаги ва бошқа парkларда барпо этилган манзарали гулзорлар гиламдек товланиб турибди. Гулзорларнинг аввалдан тайёрланган чизмаларини рўёбга чиқариш учун кўкаламзорлаштирувчилар катта ҳажмдаги агротехника ишларини бажаришларига тўғри келди.

Бу конкурс паркларнинг ободонлаштирилишига ёрдам берди. Тошкентнинг 2000 йиллиги байрами кунларида шаҳарликлар ҳам, пойтахтимиз меҳмонлари ҳам амалга оширилган ишларга муносиб баҳо бера оладилар.

• Ажойиботлар оламида

МОМАҚАЛДИРОҚ

Ҳозирги пайтда Закавказье, Украина ва Ўрта Осиёнинг бир қанча районларида момақалдироқлар тез-тез бўлиб турибди. Гулдурос момақалдироқли осмон бу жойларда неча бор шаррос ёмғирлар ёғдириб, катта-катта тошқинлар вужудга келтирди. Масалан Яқинда Грузияда Риони дарёси тошди. Дарё сувининг юзи одатдагидан 4 метр баландга кўтарилиб кетди. Бунинг натижасида минглаб гектар далаларни сув босди, айрим иморатлар қулаб тушди.

Ёзнинг яна бир хусусияти шуки, унда ўқтин-ўқтин дўл ёғиб туради. Грузия ва Озарбайжонда айрим дўл доналарининг вазни 250—300 граммгача борди. Краснодар ўлкасида диаметри 40 миллиметргача борадиган дўллар ёғди.

Маълумки, биз бешинчи — ҳаво океанининг тубида яшаймиз. Лекин кўзга кўринмайдиган яна бир олтинчи океан электромагнит майдони ҳам бор. Бу океан улкан сферик конденсаторнинг қопламалари ўртасида жойлашган: ер юзи шу конденсаторнинг манфий зарядланган элементи, ионасфера эса мусбат зарядланган элементи бўлади.

Турли сабабларга биноан аэроионлар ёрдамида ана шу табиий конденсатор зарядсизланади. Момақалдироқлар эса уни доимо зарядлаб, атмосфера электрини нормал ҳолга келтириб туради. Ер юзида бир кунда 40 мингтадан кўп момақалдироқ бўлиб туради, ҳар бир секундда 1800 марта зарядсизланиш рўй беради. Айни пайтда планетамизнинг юзига тахминан 100 та яшин уради.

Лекин нима учун шу электрофизик ҳодиса фақат ўсимликларнинг ўсиш даврида рўй беради? Нима учун момақалдироқ ва яшин денгизни эмас, қуруқликни «афзал билади», чангалзорлар устидаги осмонни танлаб, унинг ёнидаги чўлни четлаб ўтади? Момақалдироқ тропик минтақадан қутблар сари худди ўсимлик сингари камайиб боради.

Шундай қилиб, тадқиқотчилар чақмоқлар — ўсимликларнинг маҳсули бўлиши керак! — деган фикрга келдилар. Масалан, Вашингтон университетининг олимлари чақмоқлар ўсимлик ҳаёт фаолиятининг маҳсули бўлиши керак, деб тахмин қилмоқдалар. Ўсимлик дунёси атмосферага муттасил учадиган органик модда чиқариб туради. Шу моддада бўлган энергия миқдори момақалдироқлар зарядсизланиши натижасида ер куррасида бўшайдиган энергияга баравар келади.

Ява оролида момақалдироқлар айниқса кўплиги қайд этилди: бу ерда йилнинг 322 кунида чақмоқлар чақнаб туради. Финляндиянинг Оравикоски қишлоғи эса ўзига хос бир рекорд қўйган: ёз ойларининг бирида шу қишлоқ осмонида 2276 марта зарядсизланиш — кунига ўрта ҳисобда 70 тадан кўп чақмоқ бўлганлиги қайд этилган. АҚШнинг Калифорния штатидаги Санта — Мария шаҳрида эса момақалдироқ ҳеч бўлмайди — икки йилда бир мартагина юз беради.

Илм-фан шу осмон ҳодисасининг сирларини очишга зўр бериб уринмоқда. Ҳозирги индустрия ва айниқса, энергетика баъзи ҳолларда кўзга кўринмас олтинчи океанга шикаст етказиб, ҳаво вонизациясини ошириб юбориши, атмосферанинг электрик хоссаларини ўзгартиришга қодир деган тахминлар бор. Тарту давлат университетининг (Эстония) олимлари мамлакатимиз ва бошқа бир қанча чет давлатлар илмий марказлари билан ҳамдўстликда ана шу соҳада муҳим изланишлар олиб бормоқда.

Момақалдироқ жараёнлари ҳавони ионлаштириб, уни тозалайди, енгил ионларни кўпайтиради. Ионлар эса ҳар қандай организм — ҳаёт фаолияти учун шифобахш самарали шароит яратади. Тропик ўрмонларнинг маҳобати момақалдироқлар келтирувчи селдандир, экватор билан Заполярье ўртасидаги иссиқ алмашиниши, иқлим ва об-ҳаво шунга боғлиқ бўлади.

Момақалдироқнинг ер юзидаги вазифаси алоҳида — ҳаёт кучини асраш, ҳимоя қилиш, кўпайтиришдан иборатдир.

Д. СМИРНОВ,
ТАСС обзорчиси.

Паноҳ

ҳикоя

ТОШКЕНТ ТАРОНАСИ · КОНКУРС

— Ўбдан кескир, нафис яроғ экан, амирзодам. Самимий тилакнинг бундан ортиқ исботи бўлмас. Дарвоқе, туғига алланечук калима ҳам нақш этилибдирми? Ҳа-а, «Заҳириддин Муҳаммад баҳодир!..»

— Самарқанддаги зафар хотирасиға усталарға буюрилиб эдиким, қилич тиғига бир тарих битгайлар.

— Амирзодам, мурувват ва ҳамиятингиз бундан ҳам ривож топсин, омин!

Кун бўйи гупиллатиб ёққан лайлак қор кечга бориб тинди. Хуфтондан сўнг ҳаво очилиб кетди, осмонда баланд, ёруғ юлдузлар порлади. Изғирин баттар кучайиб, юз-кўзни ўйиб-чимчилаб ола бошлади.

Работи Рўзақ кентидан икки йиғоч берида тўхтаб, хуфтон намозини ўқидилар. Бобур Мирзо намоздан кейин тағин йўлга отланмоққа буйруқ бермоқчи эди, навкарларининг ҳорғин қиёфасини, йўл уриб ташлаган отларнинг абгор аҳволини кўриб, фикридан қайтди.

Муттасил саргардонлик, совуқ ва очлик бир ҳафтадан буён аскарларнинг тинка-мадорини қуритган эди, қуриб-қовжираб ётган пўпанак тол тагида ёқилган гулхан тафти бир зумда барчани элитиб, уйқу оғушига чорлади. Ҳамма жим, чарчоқ тилу забонларга ҳам гўё қулф солган, ҳеч кимсанинг гап-сўзга тоқати йўқ эди.

Пакана, мўғул башара ўнбоши Соҳибқадам киши бошига бир кафтдан майиз билан яримтадан суви қочган кулча улашиб чиқди. Уч кун бурун тўқайда тасодифан отиб олинган жайрон гўшти кеча тугаган, шу сабаб бу оқшом қозон сувга ташланган эди. Аҳволнинг танглиги, истиқболнинг номаълумлиги юракларида ғашлик ва қўрқув уйғотган навкарлар истар-истамас кавшаниб ўтиришарди.

Соҳибқадам беклар қурган даврага яқинлашиб, кўк чорсида қолган майиз ва кулчанинг ҳаммасини улар олдига қўйди-да, гулхан ёнида биқир-биқир қайнаб ётган қумғонни олиб келди. Бобур боядан бери уни жимгина кузатиб ўтирар эди.

— Тўхтанг! — деди у бармоғини тепага нуқиб. Сўнг чорсидан бир сиқим майиз билан яримта кулча олди-да, Соҳибқадамга юзланди. — Бизни ҳам бир навкар деб билинг, ўнбоши! Барчага баробар тақсим қилинг!

* * *

Тонг қоронғисида ҳамма Қанбар Алибекнинг жон ҳолатдаги қичқириғидан уйғониб кетди:

— Ёғий етти, қўпунг!

Бобур Мирзо жанги жадалларда ҳам, сайру саёҳатларда ҳам ҳамиша совут-садоғини ечмай, қиличини белидан қўймай ухлар эди, сапчиб ўрнидан турдию:

— Қоровул қани?! Қосимбек, қайдасиз?! Жангдовул қайда?! — дея хиргоҳдан отилиб чиқди.

Ташқарида... қирғин-қиёмат бошланган, отларнинг кишнашию қиличлар жаранги, ярадорлар ноласи еру кўкни тутиб кетган эди.

— Амирзодам, отга минингг! Амирзодам! — Аллақаёқдан етиб келган Соҳибқадам Бобурни четроққа тортди.

Бобур эгарга минган заҳоти юз қадамча наридаги уч-тўртта душман суворийси гўё уни кутиб тургандай, бало-қазодек ёпирилиб келди. Олдинда, зулукдек ингичка қорабайирда Султон Аҳмад Танбал ваҳшат солиб келарди!

— Ортга буринг, амирзодам! Ортга! — деб қичқирди Соҳибқадам оти билан Бобурнинг бедовини зўр бериб четга сураркан.

Бобур от жиловини бир силтаб тортди. Бедов аччиқ кишнаб кўкка сапчиди, душман қиличи Бобурнинг нақ қулоғи остидан шувиллаб ўтиб кетди. У отга қамчи босиб, рўпарасидаги қийғоч кўзли, гирдиғумдан келган навкарга камондан ўқ узди, аммо ғанимнинг юзтубан қулаганини кўрмади — боши узра кўтарилган қиличини пайқаб, шартта сўл томонга бурилди. Шу асно кўзлари Султон Аҳмад Танбалнинг ёвуз ўт ёнаётган қисиқ кўзлари билан тўқнашди, сўнг эса нақ пешонаси олдида қиличнинг совуқ тиғи ярқиради. Таниш қиличини кўрган замони Бобур аламдан қичқириб юборди:

— Аҳ, ит эмган Танбал! Кўппак Танбал, ҳаромнамак экансан! — деб қичқирди у ва шу ондаёқ дубулғаси бошидан учиб кетди...

Қуршовдан омон чиққанлар қочгандан қочиб, қош қорайганда чордевор бир қўрғонга етдилар. Кўпдан буён инсон қадами тегмаган бу вайрона қўрғонда бойқушлар совуқ ҳуҳулар, атрофни қоронғи зулмат босиб келар эди.

— Шунда тунармиз! — деди Бобур бўғиқ товуш билан.

Отдан тушдилар. Соҳибқадам шу заҳоти Бобур Мирзонинг жароҳатини синчиклаб кўздан кечирди, хуржунидан қандайдир қўланса малҳам олиб сурди-да, шоҳи қийиқ билан аста танғиб қўйди.

— Худойим бир асрабди, амирзодам. Анчайин манглайингизни ялаб ўтибди. Кўзнинг эгаси бор, деганлари рост экан, бир баҳя қолибди, — деди у бош чайқаб.

— Ўз қиличимни ўз бағримга санчдилар! — деди Бобур уҳ тортиб. — Шундоқ ҳиёнатдан сўнг инсон зотиға инониб бўлурми?!

Қирғин-барот жангларда қўрқув нималигини билмаган Қосимбекнинг ранги қув ўчган, сийрак мўйлаблари титраб, кўзини ердан узолмас эди.

— Умрим бино бўлиб бундоқ номардликни кўрмаган эдим, амирзодам, — деди у базўр.

— Бу қилич менинг бошимни эмас, бошимдаги хом хаёлларни чопиб ташлади, — деди Бобур оҳиста. — Бу қилич сизнинг Танбалдек қари тулки билан боғлаған ҳамжиҳатлик ришталарингизни ҳам буткул узиб ташлади, Қосимбек!

Қосимбекнинг ялпоқ юзлари бўзариб, залворли кафтини кўксига қўйди:

— Иқрорман, амирзодам, сизни бу мусибатли йўлларга гумроҳ қулингиз бошлаб эди. Муртад Танбал бизни тузоққа илинтирмоқ қасдида экан, ғофил қолдим.

— Майли, Қосимбек, энди афсус-надоматдан ҳеч наф йўқтур, — деди Бобур дубулғасини бошига кияркан. — Тангрининг иродаси. Фақат ўшанда сўзимизга кўнганингизда эди, бу маънисиз чопқин ҳам бўлмас, шундоқ ёвқур навкарларимиз ҳам беҳуда жувонмарг бўлмас эди... Бу кўргилик ҳам бизга аччиқ бир сабоқ бўлғусидир. Шояд, басир кўзларимиз очилса!.. Хўш, беклар, энди не дейсизлар: қайдин нажот топурмиз? Фикримча, Тошканддин ўзга жойда бизга паноҳ қолмади!

Алланечук саросима ичра бўшашиб турган беклар хомуш бош ирғаб қўйдилар.

* * *

Икки ҳафтадан сўнг, чаҳоршанба куни, намозшом чоғи Заҳириддин Муҳаммад Бобур Мирзо юпунгина кийиниб, бечораҳол қуролланган ўттизга яқин навкари билан Тошкентнинг шарқий дарвозаси олдига келиб тўхтади. Дарвозалар ёпулгунга қадар шаҳарга етиб олмоқ ниятида елдириб келинган отлар оппоқ кўпириб кетган, бетоқат пишқириб турар эди.

— Тўхтанг! Кимсиз?! — деб ҳайқирди минора тепасидаги соқчибоши.

— Андижондин Заҳириддин Муҳаммад Бобур Мирзо ҳазратлари хон додаларининг муборак даргоҳларига ташриф буюрдилар! — деб қичқирди Қосимбек узангига оёқ тираб.

— Ўронни[1] айтинг! — деб буюрди соқчибоши пинак бузмай.

Қосимбек саросималаниб, ён-верига аланглади. Навкарлар ҳам тараддудланиб, бир-бирларига қараб олишди. Бундан хавотирга тушган соқчибоши ўқ-ёйини тўғрилаб:

— Ўронни айтинг! — деб баттар дағдаға қилди. — Ўрон!

Шу ондаёқ кўҳна девор ортида шовқин-сурон бошланиб, тор шинаклардан юзлаб ўқ-ёй отлиқларга қараб ўқталди. Бобур Мирзо тагидаги араби бедовни ўйнатиб, уч-тўрт қадам олға чиқди-да, кўзларини хиёл қисиб соқчибошига тикилди.

— Сайрам! — деди у қатъий, кескин оҳангда. Сайрам!

Соқчибоши бирдан бўшашиб, ўқ-ёйини ерга қўяркан, пастга қараб пўнғиллади:

— Дарвозани очинг!

... Дарвоза ёнида жимгина кутиб турарканлар, Қосимбек хиёл энгашиб, Бобурга шивирлади:

— Тасанно, амирзодам! Хон додангиз ишни ўбдон пухта қилған эканлар. Аммо сиз кўпдин буён бунда бўлмаған эрсангиз, ўронни қайдин билурсиз!

— Нечун билмайин? — деб жилмайди Бобур. — Тошканд — онам Қутлуғ Нигорхонимнинг ота юрти-ку! Тошканд — менинг она шаҳрим-ку, Қосимбек!.. Қани, марҳамат!

Шу асно ҳориб-толган, қош-кўзини тўрт энли чанг босган қувғинди суворийлар қаршисида Тошкентнинг кўҳна мис дарвозаси залвор билан аста очилди...

Хайриддин СУЛТОНОВ.

(Охири. Боши газетанинг ўтган сонида).

1 — Ўрон — пароль.

Т О
СПРАВКАЛАР БЮРОСИ
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Ж. РАУПОВ: Мен яқинда пенсияга чиқмоқчиман. Шу боисдан бир масалада маслаҳат берсангиз: пенсия белгилаш ҳақидаги ариза ва тавсиялар қанча муддат ичида кўриб чиқилиши керак?

Жавоб: Пенсия белгилаш ҳақидаги ариза ва тавсиялар пенсия белгиловчи комиссия томонидан барча ҳужжатлар билан ариза ва тавсиялар олинган узоғи билан 10 кун давомида кўриб чиқилиши керак. Агар пенсия белгиланса ариза ёзган кишига «Пенсия гувоҳномаси» берилиб, унда пенсиянинг тури ва ҳажми кўрсатилади. Пенсия белгиламасликка қарор қилинганда эса социал таъминот бўлими бу ҳақда корхона маъмуриятини ёки ариза ёзган кишини беш кун мобайнида хабардор қилиши ва барча тақдим этилган ҳужжатларни қайтариб бериши лозим. Бунда пенсия нега белгиланмаганлиги ҳамда шикоят қилиш тартиби ҳам кўрсатилиши лозим.

Пенсия белгилаш бўйича комиссия қароридан норози бўлган тақдирда район, шаҳар Совети ижроия комитетига ёки социал таъминот органи итоат этадиган бошқа юқори ташкилотларга шикоят қилиш мумкин. Суд органлари пенсия масаласидаги шикоятларни қараб чиқиш билан шуғулланмайди.

* * *

О. САТТОРОВ: Учувчи бўлиш орзусидаман. Шаҳримизда учувчилар тайёрлайдиган билим юрти борми?

Жавоб: Тошкентда учувчилар тайёрлайдиган билим юрти йўқ. Лекин мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларида шундай билим юртлари бўлиб, бу билим юртларига йигитлар ҳарбий комиссариатларнинг йўлланмаси билан қабул қилинадилар. Сиз ҳам ўзингиз истиқомат қиладиган район ҳарбий комиссариатига шу хусусда мурожаат қилишингиз мумкин.

* * *

Х. ҲАМДАМОВ: Магнитофон лентасига ўзим севган хонанда ижро этадиган қўшиқларни ёздирмоқчи эдим. Шу хусусда қаерга мурожаат қилсам бўлади?

Жавоб: Тошкент овоз ёзиш студиясига магнит ленталарига стереофоник ёзувларни ва бошқа ёзувларни ёздиришга буюртма бериш мумкин. Буюртмани ёзма равишда берса ҳам бўлади. Бунинг учун аниқ уй адреси, буюртмачининг фамилияси, исми, шунингдек ёздирмоқчи бўлган музика асари ёки қўшиғи аниқ кўрсатилиши керак. Магнитофон лентаси типини буюртмачининг ўзи танлаши мумкин. Шундай студиялардан бири Тошкент шаҳрининг Полтарацкий кўчасининг 29-уйида жойлашган.

* * *

Ш. ҒАФУРОВА: Менга «Тўй бюроси» адресини беришингизни сўрайман.

Жавоб: Правда Востока кўчасидаги 10-уйда «Тўй бюроси» жойлашган. Ҳар бир ҳамшаҳримиз тўй ёки бошқа маросимларни ўтказишдан 20 кун аввал бу ерга учрашиши ва хонандалар билан бирга даврани олиб борувчи ҳамда интермедия айтувчиларни таклиф қилишлари мумкин.

* * *

М. ЮСУПОВА: Аҳоли буюртмаси асосида мебеллар тайёрлайдиган корхона адресини маълум қилишингизни сўрайман.

Жавоб: Қорасарой кўчасидаги 282-«а» уйда шундай бирлашма жойлашган. Телефони 48-35-26.

• ШУ КУННИНГ ИНТЕРВЬЮСИ

КАТТА ТЕАТРНИНГ ЯНГИ МАВСУМИ

БУГУН **Алишер Навоий номли Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта театрининг ижодий коллективи «Бўрон» операси билан янги мавсумни бошлайди. Театрнинг янги мавсумдаги репертуари, Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишлаб тайёрланаётган янги саҳна асарлари ҳақида мухбирларимиз саволларига театрнинг бош режиссёри, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Ф. Сафаров жавоб беради.**

— 30-йилларнинг охирларида яратилган С. Васильенко ва М. Ашрафийларнинг «Бўрон» операси биринчи ўзбек операси сифатида республика музика ва театр ҳаётида муҳим воқеа бўлган эди, — дейди Ф. Сафаров. — Кўп йиллардан кейин бу асар театримизнинг саҳнасида яна қайтадан саҳналаштирилди. Операни Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшин қайтадан таҳрир қилиб берди. Музика раҳбари ва театрнинг бош режиссёри, СССР Давлат мукофоти ва Ҳамза номли республика Давлат мукофоти лауреати Д. Абдураҳмонова, рассом, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. Бримлар театрнинг етакчи санъаткорлари билан ҳамкорликда ишлаб, операнинг янги талқинини катта маҳорат билан яратдилар.

«Бўрон» операсида рақс саҳналари ҳам бор. Уни театрнинг бош балетмейстери, СССР халқ артисти Галия Измайлова саҳналаштирган. Янги мавсумда томошабинлар бу опера билан биргаликда «Севги тумори», классик репертуаримиздан ўрин олган «Чио-чио-сан», «Фауст», «Жизель», «Иоланта», «Уйқудаги гўзал» шунингдек, «Майсаранинг иши», «Тоҳир ва Зуҳра» асарларини ҳам томоша қиладилар.

— Тошкентнинг 2000 йиллигига атаб қандай асарлар саҳналаштирилмоқда?

— Бир ой муқаддам пойтахтимиз томошабинлари композитор Икром Акбаровнинг Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишланган «Наврўз» балети премьераси билан танишган эдилар. Постановкачи балетмейстер Г. Измайлова, музика раҳбари ва дирижёри Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ҳ. Шамсуддинов, рассомлар Э. Калантаров ва А. Жибоедовлар театрнинг етакчи санъаткорлари ҳамкорликда яратган бу асарда ўзбек халқ миллий ўйинлари, хореографиясидан катта маҳорат билан фойдаланилган.

Шу кунларда ижодкорларимиз пойтахт юбилейига атаб яна бир янги асар — композитор Б. В. Бровциннинг «Суронли кунлар» операси устида иш олиб боришмоқда. Бу саҳна асари Тошкент темир йўл устахоналари ишчиларининг инқилоб арафасидаги озодлик ҳаракати ҳақида ҳикоя қилади. Операни яратишда дирижёр Дилбар Абдураҳмонова ҳамда рассом Э. Шораҳимовлар ҳам катта фаолият кўрсатишмоқда.

Сентябрь ойида Тошкентнинг балет ишқибозлари композитор Улуғбек Мусаевнинг «Тўмарис» балети билан ҳам танишадилар. Йил охирига қадар эса композитор Собир Бобоевнинг «Фидойилар» шунингдек, Э. Хагогартяннинг «Алдамчининг қилмиши» асарларини саҳналаштирамиз. Булардан ташқари, «Гамлет», «Ромео ва Жульетта» каби бир актли балетлар ҳам санъат ишқибозларига ҳавола этилади. Ўзбекистон пойтахтининг 2000 йиллигига бағишлаб намойиш этиладиган катта программадаги байрам концертида ҳам Навоий театрининг коллективи актив иштирок этади.

— Театр коллективининг Ватанимиз пойтахтида бўладиган гастроли ҳақида гапириб берсангиз.

— Шу йилнинг сентябрь ойи охирларида Навоий театри ижодий коллективи гастроль билан Ватанимиз пойтахти Москвага йўл олади. Биз ССР Иттифоқи Большой театри ҳамда Кремль съездлар саройида ўтадиган бу масъулиятли гастролга ҳам қизғин тайёргарлик кўряпмиз. Театримиз репертуаридан муносиб ўрин олган классик ва замонавий мавзудаги спектакллар, илгариги гастролларимизда томошабинларга манзур бўлган саҳна асарларини гастроль репертуарига киритдик. Бизнинг бу галги ижодий сафаримиз республикамиз пойтахтининг 2000 йиллигига бағишланган бўлиб, бугунги кунда ўзбек опера ва балет санъати эришган ютуқларни Ватанимиз пойтахти томошабинларига намойиш этамиз.

СУРАТДА: А. Навоий номли театрнинг «Бўрон» операсидан саҳна.

Биласизми?

ОЛТИ ПРОЦЕНТ ҚИСҚАРДИ

Италияда саноат ишлаб чиқариши шу йилнинг июнь ойида 1982 йилнинг шу ойидагига нисбатан қарийб 6 процент қисқарди. Миллий Статистика институти бу тўғрида хабар бериб, қуйидагиларни таъкидлайди. Шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида саноат ишлаб чиқариши ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 7,7 процент камайди.

«ОРТИҚЧА КИШИЛАР»

Канадада ишсизлик ғоят юксак даражага кўтарилди. Канада Статистика бюросининг хабар беришича, июль ойида мамлакатдаги «Ортиқча кишилар» сони 1,4 миллион нафардан ҳам ошиб кетди. Бу эса ёлланиб ишловчи барча ишчиларнинг 12 проценти ишсиз қолганини кўрсатади.

ҲАҚИҚАТНИ ЯШИРИБ

АҚШ меҳнат министрлигининг хабар беришича, июль ойида Америкада меҳнатга қобилиятли 10,6 миллион киши ишдан маҳрум бўлиб қолди. Бу — мамлакатда меҳнатга қобилиятли кишиларнинг 9,5 процентини ташкил этади. Аммо расмий статистика иш билан таъминлаш соҳасидаги ҳақиқий аҳволни акс эттирмайди, чунки бундай статистика ўз кучи ва билимларини ишлатолмай ҳавсаласи пир бўлиб қолган кишилар меҳнат биржаларида рўйхатдан ўтмай қўйганлигини эътиборга олмайди.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

КИНО

12 АВГУСТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«УЗУН ТУН» — Санъат саройи (16, 18.20, 20.30, телефон 44-21-74).

«МЕФИСТОФЕЛЬ» — Санъат саройи (кичик зал, 17, 19.30).

«ЖАСУР РИЦАРЬ АЙВЕНГО ТЎҒРИСИДА БАЛЛАДА» — Нукус (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), Восток (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), Фестиваль (ёзги бинода, соат 21.40 да).

«ҲАРБИЙ ВАҚТ ҚОНУНИГА КЎРА» — Қозоғистон (жуфт соатларда, телефон 35-24-92), ВЛКСМ 30 йиллиги (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«КЎПРИКНИНГ У ЕНИДА» — Тинчлик (жуфт соатларда, телефон 53-86-07).

«ДМИТРИЙ» II» — Искра (18, 21.00, телефон 39-14-59).

«АСОСИЙ ГУВОҲ — КОМПЬЮТЕР» — Ҳамза номли (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИНИНГ САРГУЗАШТЛАРИ» — Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли (16, 18.30, 21.00, телефон 53-65-87).

МАКУЛАТУРА ТОПШИРУВЧИ ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

«АКА-УКА ГРИММ ЭРТАКЛАРИ» китобларн абонентлари ва бошқа муаллифларнинг кейинги абонементлари яшил рангдаги (Гознак) маркалари билан комплектланиши лозим.

ТОШКЕНТ ШАҲАР «ВТОРСИРЬЕ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ТАЙЁРЛОВ КОРХОНАСИ.

МУТАХАССИСЛАР ДИҚҚАТИГА!

4-КИТОБ МАГАЗИНИ

(Привокзальная кўчаси, 12-уй) чет эл мамлакатлари адабиётлари бўлимига Париждаги «Ашет» фирмасида нашр этилган Г. МОЖЕнинг тўртта китоб ва тўртта пластинка (француз тилида)дан иборат

«ФРАНЦУЗ ТИЛИНИ ЎРГАНИШ КУРСИ»

тўла дарслиги сотувга қўйилди. Баҳоси — 137 сўм.

«ТАШКНИГА» ШАҲАР КИТОБ САВДОСИ БЎЛИМИ.

Тошкент область Оржоникидзе районидаги 21-ўрта мактаб томонидан Машрапова Гулнора номига берилган 822505 номерли йўқолган ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент шаҳар ижроия комитети маданият бошқармасига қарашли «Бахт» истироҳат зонасининг

йўқолган

ДУМАЛОҚ ПЕЧАТИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«МИНМОНТАЖСПЕЦСТРОЙ»нинг ТОШКЕНТДАГИ ИХТИСОСЛАШГАН МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

К-700 тракторига ўрнатилган МКТ-40, МКГ-16, МКГ-25 БР, МКА-10 кранларининг машинистларини, технология ускуналари ва қозонхона қурилмаларининг монтажи бўйича слесарь-монтажчилар, электр-газ пайвандчиларни

Меҳнат ҳақи — ишбай-мукофотли.

Ёлғиз кишилар Тошкент пропискасидан ўтказилиб, ётоқхона билан таъминланадилар, навбати билан квартира берилади.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинг: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.

ОФИЦИАНТЛИК—ИСТЕЪДОД

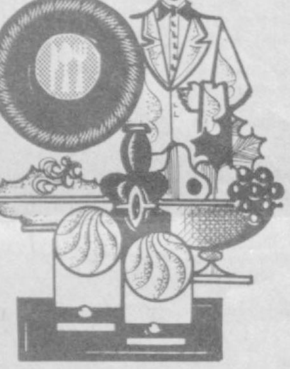

«Зарафшон» ресторани ҳузуридаги официантлар мактабида атиги 6 ой ичида Сизни хушфеъл ва хуштабиат бўлишга, тез ва чиройли дастурхон безатишга, хўрандаларга хизмат кўрсатишга ўргатишади. Сизнинг хизматингиздан улар мамнун бўлиб, яхши кайфият ҳосил қиладилар.

Машғулотлар рус тилида олиб борилади.

Назарий машғулотлар амалий машғулотлар билан қўшиб олиб борилади. Практика даврида 50—60 сўм стипендия берилади. Мактабни битирганларга 3 разрядли официант ихтисослиги берилиб, Тошкентдаги кафе ва ресторанларга ишга юборилади.

Мактабга кирувчилар албатта доимий пропискада бўлишлари, 10-синф маълумотига эга бўлишлари шарт. Официантлар мактаби 18 ёшдан 25 ёшгача бўлган йигит ва қизларни ўқишга таклиф қилади.

Қабул қилишга доир саволлар билан Тошкент шаҳри, Б. Хмельницкий кўчасидаги 22«а»-уйда (2, 3, 11, 14-троллейбуслар; 77, 123-автобусларнинг «Педагогика институти» бекати) жойлашган Тошкент ресторанлар трестининг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

ТОШКЕНТ РЕСТОРАНЛАР ТРЕСТИ.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

16—21 АВГУСТ КУНЛАРИ

БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНДА

Минскдаги Октябрь революцияси орденли «Горизонт» ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаб чиқарилган

«ГОРИЗОНТ—728» ВА «ГОРИЗОНТ —736» РАНГЛИ ТЕЛЕВИЗОРЛАРНИНГ

САВДО-КЎРГАЗМАСИ

ЎТКАЗИЛАДИ

ПУХТА ИШЛАШИ, ОРИГИНАЛ ТАШҚИ ҚИЁФАСИ, ТЕЖАМЛИЛИГИ ВА УНИВЕРСАЛЛИК —**ана шу буюмларнинг афзаллигидир.**

«Горизонт» маркали телевизорлар мамлакатимизда ҳам, чет элларда ҳам шуҳрат қозонган. Улар 25 чет давлатга экспорт қилинади.

Бирлашманинг савдо-кўргазмасида харид қилинган 50 процент маҳсулотига гарантияли хизмат муддати олти ойга узайтирилади.

Бирлашма мутахассислари харидорларга малакали консультация берадилар, телевизор харид қилишда ёрдам кўрсатадилар.

21 август соат 16.00 да Бош универсал магазинининг савдо залида бўладиган ХАРИДОРЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИДА савдо-кўргазмасига якун ясалади, эсдалик совғалари ва қўшимча гарантияли хизмат учун талонлар ўйналади.

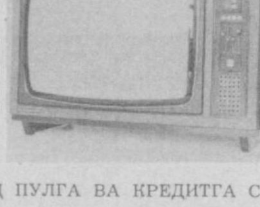

ТЕЛЕВИЗОРЛАРНИ НАҚД ПУЛГА ВА КРЕДИТГА СОТИБ ОЛИШ МУМКИН.

Универмаг адресини эслатамиз: Тошкент шаҳри, Охунбобоев майдони, 21-уй.

Магазинининг иш вақти соат 9.00 дан 21.00 гача.

ГУМ.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги. (телефон 42-98-52).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими Давлат комитети Ф. Хўжаев номидаги 1-пойафзал фабрикаси қошида очилган

143-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: пойафзал қисмларини бичувчилар, заготовка тикувчи, пойафзал тикувчи, тайёр маҳсулотни қабул қилувчи контролёрлар, слесарь ремонтчи, электромонтёр, конструктор-модельер, модали пойафзал тикувчи.

БИЛИМ ЮРТИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН 8—10 СИНФНИ ТАМОМЛАГАН ЎҚУВЧИЛАРГА ҲАММА ҲУНАР БЎЙИЧА ЎҚИШ МУДДАТИ 6 ОЙ ВА УЛАР 70 СЎМ СТИПЕНДИЯ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР. **Практикада ишлаган иш ҳақининг 50 процентини оладилар. Билим юрти қошида ўқувчиларнинг маданий ҳордиқ чиқариши учун пойафзалчилар маданият саройи ва ундаги туристик спорт ва ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам равишда ишлайди. Булардан ташқари билим юрти қошида бепул болалар ва аёллар кўйлакларини бичиш-тикиш курси очилган, битирувчиларга гувоҳнома берилади.**

Билим юрти қошида ишчи ёшлар мактаби бор.

ЎҚИШ ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Билим юртини аъло битирган ўқувчиларга техникум ва институтга йўлланма берилади.

Ўқишга киришни хоҳлаганлар қуйидаги ҳужжатларни тақдим қилишлари лозим: директор номига ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан, саломатлиги ҳақида справкалар, 3х4 см. ҳажмида 6 дона фотосурат.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ (якшанбадан ташқари) ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (2, 3, 6, 14-троллейбусларнинг «Пойафзал фабрикаси» бекати). Телефонлар: 53-99-91, 53-99-04.

235-ШАҲАР РАДИОТЕХНИКА ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

радиоаппаратуралар ва приборлар монтажчиси (қизлар), радиоаппаратуралар ва приборлар созловчиси, радиоаппаратуралар слесарь-йиғувчиси, гальваник, механика йиғув ишлари слесари, слесарь-асбобсоз, техника назорати бўлими назоратчиси.

8-10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ВА УНИНГ АТРОФИДА ИСТИҚОМАТ ҚИЛУВЧИ ЙИГИТЛАР ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

8 синф ҳажмида маълумотлилар учун ўқиш муддати — 3 йил, 10 синф ҳажмида маълумотлилар учун ўқиш муддати — 6 ой.

Радиоаппаратуралар монтажчиси ва слесарь-асбобсоз ихтисослиги бўйича 10 синф ҳажмида маълумот билан қабул қилинган ўқувчилар ойига 30—45 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланадилар.

8 синф ҳажмида маълумот билан қабул қилинганлар давлатнинг тўлиқсиз таъминотида (уч маҳал бепул овқат ва кийим-бош) бўладилар ва ўрта маълумот оладилар.

Барча ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси вақтида ишланган иш ҳақининг 33 процентини оладилар.

Ўқиш муддати меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар ўқишни давом эттириш учун ўрта ва олий ўқув юртларига юбориладилар.

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ ҲАР КУНИ БИЛИМ ЮРТИ БИНОСИДА СОАТ 9.00 дан 17.00 гача ИШЛАЙДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, 2-Сергели массиви, 64«а» уй (58«э», 40«э», 75, 98-автобуслар, 19-троллейбус, 18, 30-маршрут таксиларининг «Сергели» савдо маркази» бекати). Телефонлар: 58-47-07, 58-07-81.

ЛАЗЗАТЛИ, ТЎЙИМЛИ, ФОЙДАЛИ

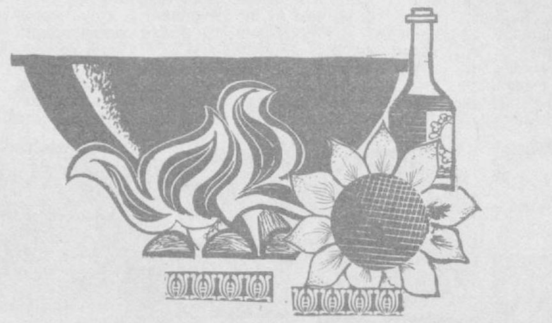

КУНГАБОҚАР МОЙИ — олтинранг — сариқ, қизғиш бўлиб хушбўйдир. Унинг тўйимли ва лаззатли сифати ҳамиша юқори баҳолаб келинган.

Кунгабоқар мойида тайёрланган аччиқ-чучуклар, винегретлар, бу ёғда қовуриб пишириб олинган пирожкилар, котлетлар ҳамиша тўйимлидир.

Миллий таомлар бўлса-чи? Мутахассисларнинг таъкидлашича, кунгабоқар мойини мол ёғи билан омухта қилиб палов пиширилса жуда ҳам лаззатли бўлар экан. Кунгабоқар мойини қўй ёки мол ёғи билан тенг миқдорда омухта қилиш маслаҳат берилмоқда.

Одатдагидек қозон яхшилаб тозалангач обдон қиздирилади, бўлаклаб тўғралган думбани қозонга солиб эритилади, жиззаси човлида сузиб олинади. Эриган ёғга кунгабоқар мойи тенг миқдорда солиб аралаштирилади. Жуда ҳам қаттиқ қиздириб юбормаслик лозим. Ёғ меъёрига етиб доғ бўлганидан кейин навбати билан гўшт, пиёз, сабзи солиб қовурилади... Татиб кўринг. Палов жуда ҳам лаззатли пишган бўлади.

КУНГАБОҚАР МОЙИДАН ТАЙЁРЛАШ МУМКИН БЎЛГАН БИР НЕЧА ТАОМЛАРНИНГ РЕЦЕПТИНИ ДИҚҚАТИНГИЗГА ҲАВОЛА ҚИЛАМИЗ.

«САБЗАВОТ ТАБАКА»СИ

Бу таом арман пазандалигига мансубдир. Арманча «тапакац» сўзини таржима қиладиган бўлсак қовуриб-димланган деган маънони англатади. «Табака» деган сўз худди ана шу таом тайёрлаш жараёнидан келиб чиққан. «Сабзавот табакаси» деган таомга солинадиган масаллиқлар аввал қовуриб олинади ва кейин димланади.

Гўштни қуш тилидек қилиб тўғрайсиз, пиёзни парраклаб қирқасиз, райҳон, саримсоқ пиёзни майдалаб тўғрайсиз.

Эритиб доғ қилинган ёғга гўштни соласиз ва юқорида айтиб ўтилган масалликларнинг ҳаммасини ташлайсиз. Таъбга яраша туз ва гаримдори ташлаб маромига етгунча қовурасиз ва қозоннинг устини беркитиб димлаб қўясиз. Шундан кейин пишган масалликни қозондан кўтариб оласиз. Карамнинг ўзагини олиб ташлаб, соф баргини майдалаб тўғрайсиз, иккала томонини ёғда қовуриб оласиз, қозонда қизарганини алоҳида идишга сузиб оласиз. Уруғи ва бандидан тозаланган болгар гаримдорини ҳам аввалгидек ёғда қовуриб оласиз. Тозаланган майда қизил ёки сариқ сабзи, майда тўғралган картошкани, бир бош саримсоқ пиёзни ва бир тутам кашнични қозонга солиб 10—15 минут давомида аралаштириб пиширасиз. Карам, болгар гаримдориси ва гўштни қозонга солиб аралаштирасиз ва 10—15 минут давомида қозоннинг қопқоғи ёпилган ҳолда милдираган оловда пиширасиз.

Тобига етган таомни лаганга сузиб дастурхонга тортасиз. Масаллиқ учун: 1 килограмм гўшт (ёки товуқ гўшти) учун — 1 килограмм картошка, 500 грамм карам, 300 грамм сабзи (қизил ёки сариқ, тенг миқдори): 300 грамм болгар гаримдориси, 300 грамм саримсоқ пиёз, 5 дона кашнич, 300 грамм пиёз, 1 боғ райҳон, 400 грамм кунгабоқар мойи керак бўлади.

ҚОВУРИЛГАН БОЛГАР ГАРИМДОРИСИ

Уруғи ва бандидан тозаланмаган болгар гаримдориси доғ қилинган кунгабоқар мойида қовуриб олинади. Тайёр бўлган гаримдорини лаганнинг чеккасига териб чиқасиз. Ихчам помидорлар (олма нави)ни икки бўлакка бўлиб, ёғга соласиз, парраклаб қирқилган пиёзда оҳиста қовурасиз. Пиёз секин қизарганидан кейин, уни қозондан олиб, болгар гаримдориси ва помидор устига ёясиз, устига эса тилимлаб тозаланган саримсоқ пиёзни майда тўғраб кашнич (укроп ёки петрушка) билан сепасиз. Таъбга яраша туз ва мурч сепасиз.

Масаллиқ учун 500 грамм болгар гаримдориси, 500 грамм помидор, икки боғ ош кўк, 100 грамм саримсоқ пиёз тайёрлаб қўйилади.

ҚОВУРИЛГАН БАҚЛАЖОН

Бақлажонни тозалаб, парраклаб тўғрайсиз, туз сепасиз, 1—2 соат давомида тиндириб қўясиз. Ҳосил бўлган шарбатини кунгабоқар мойида қиздирасиз, қовурилган бақлажон паррагини лаган чеккасига териб чиқасиз, ана шу ёғнинг ўзига тенг иккига бўлинган помидорларни қовуриб оласиз. Помидорни лаганнинг ўртасига терасиз. Майда тўғралган саримсоқ пиёзни тузлаб помидор ва бақлажон устига қўясиз, устидан эса майда тўғралган ошкўкни сепасиз. Туз, мурч таъбга яраша миқдорда олинади. Дастурхонга совиган ҳолда тортасиз. Ҳатто бу таомни холодильникда бир неча кун сақлаш мумкин.

ГЎШТЛИ ТАОМЛАРНИНГ САБЗИ ГАРНИРИ

Сабзи (сариғи ёки қизили)ни артиб, узунасига тўрт бўлакка, кейин кўндалангига уч бўлакка қирқасиз. Кунгабоқар мойида меъёрига етгунча пиширасиз. Пиёзни парраклаб қирқиб қовурасиз, унга тўғралган яхши пишган помидор ва майда тўғралган саримсоқ пиёзни аралаштирасиз, Барчаси аралашиб меъёрига етгач лаганга сузасиз. Таомни тайёрлаш жараёнида таъбга яраша туз ва мурч соласиз.

Масаллиқ учун 400 грамм сабзи, 200 грамм пиёз, 50 грамм саримсоқ пиёз, 3—4 дона помидор лозим бўлади.

ТОВАДА ДИМЛАНГАН ОЛМА

Олмани қоқ ўртасидан икки бўлакка ажратиб, ичидаги уруғини ва уруғ қобиғини олиб ташлайсиз, шундан кейин яхши доғ бўлган ёғда қовурасиз. Масалликни қозондан олиб, товага қўясиз ва духовкада 10 минут давомида димлайсиз.

Димланган олма — гўшт таомларга жуда ҳам мос тушади. Агарда таомни дастурхонга тортишдан олдин унинг устига шакар ёки шакар кукуни сепсангиз, айни муддао бўлади.

Таомингиз лаззатли, иштаҳангиз катта бўлсин!

ТОШКЕНТ ШАҲАР БОШ САВДО БОШҚАРМАСИ.

МУАТТАР ҲИДЛИ АТРЛАР

Аёлларнинг бир тоифаси борки, улар ўткир хушбўй исли атрларни севишса, иккинчи тоифаси гул ғунчасидан тайёрланган атрларни жуда ҳам ёқтиришади.

Тошкент парфюмерия-косметика фабрикасининг маҳсулотлари ўзининг ғоятда нафислиги билан харидорларнинг олқишига сазовор бўлмоқда. Муаттар ислар, гўзаллик ва нафосат фабрикасида атрлар, кремлар, манзарали косметиканинг янги-янги «моделлари» яратилмоқдаки, уларни харидорлар катта қизиқиш билан кутиб олмоқдалар.

«БАХТ ТИЛАЙМАН» («Желаю счастья») атри олтинсимон қалпоқчали биллур шишали иккита чиройли флаконда бежирим ғилоф билан чиқарилмоқда. «Бахт тилайман» кундузги кайфиятнинг муаттар исини сақлаб турса, «Сизга омад ёр бўлсин» атри оқшом исини уфуриб туради. Бу икки атрнинг иси бир мақсадга қаратилган бўлсада, лекин улар бир-бирини мутлақо такрорламайди.

Кундузги атрнинг ёқимли исида оқ гулли ясмин ўсимлиги ва марваридгулнинг роҳатбахш иси оҳиста таралиб туради. Буларга қирмизи гул ва сандал майининг иси ҳам аралаштириб юборилади.

Оқшом атрлари— иси аччиқроқ, анқиб туради. Бу янги роҳатбахш модда ям-яшил ниҳолнинг исини таратиб туради. Ана шу ислар чаманида тунги гунафша, сунбулнинг ҳиди майин таралади. Оқ гулли ясмин ва марваридгулнинг ҳиди эса бир мунча майинроқдир. Атрларнинг иси ажойиб барқарорлиги билан 60 соатгача ажралиб туради.

«БАХТ ТИЛАЙМАН» ва «СИЗГА ОМАД ЁР БЎЛСИН» атрларининг иси куннинг завқли юмушлари вазияти ва оқшомги лирик кайфият билан бир-бирига ҳамоҳанг бўлиб кетади.

Парфюмерлар қизларга ва келинларга қуйидаги атрлар туркумини тавсия этишмоқда.

«КУНЛАРДАН БИР КУН» («ОДНАЖДИ»)... Балки кўпчилик аёллар учун худди ана шу атрлар бир умрга ардоқли бўлиб қолиши мумкиндир. Сеҳргар парфюмериячилар апельсин гулининг аччиқроқ ҳидини ясмин, марваридгул ва сунбулнинг роҳатбахш лаззатли иси билан омухталаштириб гулли—орзубахш йўналишдаги ажойиб муштаракликни яратишнинг уддасидан чиқдилар. Бу атрлар жуда ҳам барқарор бўлиб ҳатто 60 соатдан кейин ҳам ўзининг исини йўқотмасдан туради.

«ЎЗБЕКИСТОН» —нафосат ва барқарор ис— икки флакон—атрлар ва одеколонлардан иборат бўлган парфюмерия туркумини бирлаштирган. Ҳиди орзубахш бўлиб, гулнинг ҳиди ёркин таралиб туради.

«ЎЗБЕКИСТОН» парфюмерия туркуми совға тариқасида чиқарилмоқда.

«МОВИЙ ГУМБАЗ» («Голубие купола») — парфюмерия туркумидир. У атрлар ва одеколонлар омухтасидан иборат. Майин, аччиқроқ муаттар ис бу туркумга ўзига хос назокат ва мафтункорлик бахш этган. Бу туркум совғабопдир.

Парфюмерлар барча хотин-қизларнинг ёшидан қатъий назар муносиб туркумларни тавсия этишмоқда.

«СЕМУРҒ» — фабриканинг янги маҳсулотидир. Ўтсимон бутанинг ёқимли иси билан марваридгул ясмин ва табаргул (чиройли гулли ўсимлик)нинг оҳиста анқиб турадиган майин ҳиди билан муштаракланиши орзубахш йўналишдаги ягона ажойиб композицияни яратади. Барқарор, димоғни чоқ этиб турадиган ҳиди ва унинг ўзига хос этиб чиройли безакланиши «Семурғ»ни энг яхши атрлар қаторига олиб чиқди.

«ГЎРИ-АМИР» — эркаклар учун аталган одеколондир. Гул ғунчаси ва бальзамнинг иси бир-бири билан аралаштирилиб, орзубахш хушбўй майин ис яратилган.

«ШОҲИ ЗИНДА» — орзубахш йўналишдаги одеколондир. У аёлларга ҳам, эркакларга ҳам манзур бўлаберади.

Тошкент парфюмерия-косметика фабрикасида ишлаб чиқарилган атрлар ва одеколонларни ЦУМ, ГУМ, «Тошкент» савдо фирмасининг магазинларидан, «Болалар дунёси» чакана —савдо фирмаси магазинларидан, Фрунзе савдо марказидан, ҳамда «Чилонзор» Марказий универсал магазинидан сотиб олишингиз мумкин.

ТОШКЕНТ ПАРФЮМЕРИЯ-КОСМЕТИКА ФАБРИКАСИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон—42-98-52).

ТВ

12 АВГУСТ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 «Москва ва москваликлар». 18.30 Мактаб ўқувчиларининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Минск трактор заводининг слесарь-асбобсози Е. И. Климченко билан учрашуви. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 «Халқ ижодиёти». Телевизион кўрсатув. 20.25 «Сароб». Уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Оқшом тароналари». 22.50 «Дунё воқеалари». 23.05 А. Твардовский. Поэмалар. РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Золотухин ўқийди.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.45 «Хатларингиз асосида». Музикали программа. 19.30 «Саёҳатчилар клуби». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Ҳамдўстлик» телевизион журнали. 21.15 «Шувелян гулдасталари». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.30 «Время». 22.05 «Командир». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5- ва 6- сериялар.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ёшларнинг меҳнат дастхати». 19.00 «Қурилишда бригада пудрати» (рус.). 19.30 «Ахборот». (рус.). 19.45 «Комплекс механизация — пахтачиликда бош йўналиш». 20.00 «Шеърият дафтаридан» Э. Воҳидов, Э. Охунова. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Ҳ. Юсупова, М. Дадабоева, Ҳ. Қодирова ижросида ўзбек халқ қўшиқлари. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Дунё воқеалари». 22.35 Физкультурачилар кунига. «Миллионлар байрами». 22.35 Янгиликлар.

II

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Ёз охирлаб қолганда». Телевизион фильм. 18.40 «Қувноқ пионер ёзи» (рус.). 19.10 «Дам олиш маршрутлари бўйлаб» (рус.). 19.40 Реклама. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Кино тарихи». Телевизион бадиий фильм.

13 АВГУСТ —ШАНБА

ФИЗКУЛЬТУРАЧИЛАР КУНИ

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Ўсмирлар ижоди». 10.10 «Спортлото»нинг 33-тиражи. 10.20 «Ота-оналар Сизлар учун». 10.50 «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 11.20 «Озод Конго тупроғида». Телеочерк. 11.50 «Сароб». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 12.55 «Москвичка» телевизион клуби. 14.10 Мультфильмлар: «Янги дўстлар», «Рикки-Тикки-Тави». 14.40 «Камалак» халқ ижодиётига бағишланган телевизион программаларнинг V халқаро фестивали. «Подмаренниклар қўшиқлари» (Руминия Социалистик Республикаси). 15.15 «Дунё воқеалари». 15.30 «Дўстларимиз чеҳраси». 16.15 «Бугун физкультурачилар куни». СССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитетининг раиси М. В. Грамов сўзи. 16.25 Енгил атлетика бўйича жаҳон чемпионати. Финляндиядан олиб кўрсатилади. 17.05 «Мўъжизасиз-мўъжизалар».

18.10 Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати. 18.40 Физкультурачилар кунига бағишланган концерт. 19.55 «Экранда —кинокомедия». «Биз сиз билан қаердадир учрашганмиз». 21.30 «Время» 22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» —«Динамо» (Тбилиси). 2-тайм. В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади. 22.45 «Фредерик Шопенни тинглаб» Фильм-концерт премьераси. 23.25 «Экран» ижодий уюшмасининг ҳужжатли фильмлари: «Мешчерск ўлкасида», «Олениковлар».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Мультипанорама». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Мен орзу қилган шаҳар». Ҳужжатли фильм. («Ўзбектелефильм»). 20.00 СССР Давлат мукофотига номзодлар. Баҳодир Жалолов (рус.). 20.30 «Ахборот». 20.50 «Аёл қалби наволари», Музикали программа (такрорий). 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Яйловларнинг янги ҳаёти». 22.20 «Эртага — премьера». Кўрсатувни кинодраматург Ф. Мусажонов олиб боради. 23.25 Кўрсатувлар программаси.

Тожикистон телевидениесининг программаси

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Октябрятлар учун. «Ситорача». 18.40 Болалар учун фильм. «Умид елкани». 19.00 «Новости». 19.20 «Спорт орбитасида». «Бугун — Физкультурачилар куни». 20.20 «Ахбор». 20.25 «Қорақум капитанлари». Ҳужжатли фильм. 20.40 Адабий кўрсатув.

Ўзбекистон ССР Давлат план комитетининг илмий-техника информацияси ва техник-иқтисодий тадқиқотлар илмий-текшириш институти коллективи институт ходими М. Ҳошимовга онаси

Назира РИХСИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 БЕТ. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

12 АВГУСТ, 1983 й. Р—07330. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12